

SEB'AN MİNEL MESANİ

ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

İSTANBUL

1429/2008

İ Ç İ N D E K İ L E R

1- Dibace.....	1-9
2- Seb'ül Mesânî Nedir.....	11-14
3- Seb'ül Mesânî'ye Verilen Mânâlar.....	15-20
4- Yedi sayısı.....	21-28
5- Seb'ül Mesânî ile ilgili Hususiyetler.....	29-86
6- Velâyetin Seb'ül Mesânî Hakkındaki Varidatları.....	87-91
7- Sonsöz	93-95
8- Lügatçe.....	96-100

D İ B A C E

Bismillahirrahmanirrahim

Kur'an-ı Kerîm'de Hicr sûresi 87. âyetinde,

"Ve Lekad ateynake seb'an mine'l mesani ve'l Kurane'l azim."

"Ve andolsun sana 'Seb'i Mesânî'yi (senâ edilmişlerden yedisini) ve Kur'an'ı Azîmi bahşeyledik." buyrulmaktadır.

Rabbimiz dünyaya bir çok peygamber ve evliya yollamış uyarmalar ve anlatmalar lütfetmiştir. Dünyanın her zaman için maddî olarak ileriye doğru geliştiğini kabul edip, manevî olarak terakki etmediğini düşünmek yanlış olur. Onun için Seb'an Minel Mesânî'yi, yani senâ edilmişlerden yediyi, her zaman içinde Allah'ımızın insanların maneviyattaki terakkisi için lütfettiği dönüm noktaları olarak görmek doğru olsa gerektir.

Bu hususi noktalar, manevî hayatı ilgilendiren bir konudur ki, manevî terakkiyi işaret eder. Onun içindir ki, Allah'ımızın irsal eylemiş olduğu peygamber ve velilerle manevî yaşam nasıl terakki ettiyse Sevgili Peygamberimiz

ve O'ndan sonra zuhur eden Evliya-i Kirâm hazeratı ile de Allah'ımız, manevîyat ve din anlayışı idraklerinde dönüm noktaları lütfetmiştir.

İlk yaratılışta Allah, Deryayı Nuru Muhammed'i halketti. Sonra arzularını ve neşelerini ona verdi. Böylece Deryayı Nuru Muhammed'e verdiği hususiyetleri ve arzuları tatbikata koydu. Sonra Âdem'in yaratılması, dünyaya indirilmesi ve birçok peygamberin gönderilmesi tatbikatları vardır.

Bu zamanlarda Seb'ül Mesani hakkında bir bilgi göremiyoruz. Çünkü Seb'ül Mesani, Hz. Muhammed'e (s.a.v) verilmiş, O'nunla bilinmiştir. Bu, Allah'ımızın Deryayı Nuru Muhammed ile tatbik edeceği bir hususiyettir. Onun için Seb'ül Mesani ve Kur'an-ı Azim Hz. Muhammed'e (s.a.v) verilmiştir. Bu âyette işaret edildiği gibi Kur'an âyetlerinin tefsiri namütenahi olduğuna göre Seb'ül Mesani tatbikatının da çok ileri ve hususi bir tatbikat olduğu anlaşılmaktadır. Seb'ül Mesani'nin sadece bu dünyada değil, diğer âlemlerde de tatbikat göreceği işaret edilmektedir. Çünkü Seb'ül Mesani'nin Deryayı Nuru Muhammed tatbikatında bir hususiyetinin olduğu anlaşılmaktadır.

Hadis-i şeriflerde her asırda bir “**İnsan**” gönderileceği işaret edilmiştir. Seb'an Minel Mesânî olarak ayan

olan yedi isim, bu hususiyeti işaret eden ilâhî gönül noktaları olsa gerekir. Her yüz senede bir '**müceddid**' gönderileceği hadisi vardır. O halde müceddid, dini tekrarlayan yani istismar edilmeye çalışılan dini ihya eden mânâsı taşımaktadır.

Nitekim Peygamberimiz bir hadis-i şeriflerinde, "**Benden sonra muhaddesun sırrındaki insanlarla ünsiyet ediniz.**" buyurmaktadır.

Halkın müceddid olduğunu düşündüğü kişilerin durumunun, Peygamberimizin hadis-i şeriflerinde işaret buyurduğu hususiyeti taşımaları icap etmektedir. Yoksa her din âliminin, müceddid olması mümkün değildir. Aslında Rabbimizin ve Peygamberimizin buyurmuş olduğu yoldan yürümek icap eder. Yoksa bir çok mezheplerin ve zaman zaman dine uymayan yorumların peşinde gidenlerin bu noktada olduğunu söylemek doğru olmasa gerektir.

Seb'an Minel Mesânî'de son görünen gönlün hususiyeti, bu sırr-ı ilâhinin kemalat bulması ile Allah'ımızın bu sırdaki muradının ifadesini tebeyyün ettirmesi olsa gerektir.

Allah'ımızın tertib-i ilâhiyesinde rakamla ifade edilen hususlarda Allah'ımızın bir programı işaret edilmektedir. Nitekim Bakara sûresi 29. âyetinde,

"Hüvelleziy halaka leküm ma fiyl'ardı cemiy'an sümmesteve illesemai fesevvahünne seb'a semavatin ve hüve bikülli şey'in aliyim."

'Arz'dakilerin hepsini sizin için halk eden sonra 'Sema'ya istiva eden ve onu yedi semalar olarak tesviye eden 'Hüve'dir. Ve 'Hüve' her şeyi bilendir." buyrulmaktadır.

İnsanda yedi nefis mertebesinden bahsedilmekte, Hacc farızasındaki birçok menasikin yedi defa tatbik edildiği bilinmektedir. Yedi rakamı ile ilgili olarak bu hususlara dikkat edilirse, bu rakamın Allah'ımızın insan, dünya ve âlem-i ilâhîdeki hususlar ve ruhsal terakki ile ilgili ruhi tatbikatları içerdiği görülmektedir. Bu durumda, Allah kadim kul kadim, ayrılmadılar bir adım noktasının işaret edildiği anlaşılmaktadır.

Âyet ve hadislerde Seb'ül Mesani'deki fevkalâdelikler işaret edilmektedir. İnsanlar Sebül Mesani'nin kelime karşılığı olarak tekrarlanan yedi kelimesini kullanmışlardır. Şu halde âyetteki mâna, "**Biz tekrarlanan yediyi verdik**" şeklinde anlaşılmaktadır. Tekrarlanan yedi âyet var, bu da Fatıha sûresidir, çünkü Fatıha yedi âyettir ve namazlarda tekrarlanır, şeklinde yorumlar vardır. Ancak o zamanda âyet numaraları yoktu. Peygamberimiz zama-

nında Kur'an-ı Kerîm'de rakam kullanılmadığından Fatiha'yı yedi âyet olarak sınırlandırmamak gerekir. Bu taktirde tekrarlanan yedi beyanın daha farklı mânâları olsa gerektir.

Seb'ül Mesani ile ne işaret edilmiştir? Bu kitap, bunun açıklanması gayreti ile yazılmıştır. Biz, yorumları delil göstererek ifade etmeye çalıştık. Herkesin bir yorumu ve ifadesi olabilir. Aslında Seb'ül Mesani'nin namütenahi mânâları vardır.

Bu kitaptaki açıklamalar velâyet hususiyetine göre ifade edilmeye çalışılmıştır. Seb'ül Mesani'nin hususiyede kalması onun çok özel bir makam olduğunu işaret etmektedir. Bu hususiyet ancak Allah tarafından bildirilirse bilinebilir.

Allah'ımızın, “**Ve andolsun sana Sebi Mesani'yi bahşeyledik.**” buyurması ile daha önce hiçbir peygambere nasip olmayan bir sırr-ı azim ayan olmuştur ki, Hz. Muhammed (s.a.v) ile zâtîyet sırrının açıldığı insanlara tebşir olunmuştur. Böylelikle bundan sonra ancak Hz. Muhammed (s.a.v) yolundan gidilirse Hakk yakınlığı bulunabileceği ve manevî güzellik kazanılabileceği işaret edilmiştir.

İlk yaratılışta Deryayı Nuru Muhammed halkolmuş-

tur. Allah'ımız, "**Ve andolsun sana 'Sebi Mesani'yi (senâ edilmişlerden yedisini)ve Kur'an'ı Azîmi bahşeyledik.**" buyurmakla, önce Seb'ül Mesani hususiyetinin verildiğini, daha sonra Kur'an'ın verildiğini beyan etmiştir. Ama önce insandaki hususiyet verilmiştir. Çünkü Seb'ül Mesani Allah dinini en ileri değerlendiren zâtî gönüllerdendir ki, Peygamberimizin zuhurundan sonra gelmeleri icap ediyordu.

Seb'ül Mesani gönüllerinin Kur'an'dan önce zikredilmesi tuhaf karşılanmamalıdır. İnsan'ın efdaliyeti vardır. Hatırlanmalıdır ki '**Hamil-i Kur'an**' olan Cebrail (a.s.) Âdem'e secde etmiştir.

Seb'an Minel Mesânî olarak zuhur eden zâtîyet noktalarının isimlerindeki bu hususiyet de şimdiye kadar tam mânası ile açılmamıştır. Hatmül Velâyet noktasındaki tatbikat ile bu isimlerdeki Seb'ül Mesani hakikatin bir anlamı da ayan olmakta ve hatmi yapılmaktadır. Bu hatim "**el Musavvir**" isminin arzusu icabı olarak tatbik olmaktadır.

Seb'ül Mesani gönülleri Allah'ın kendi gönüllerinde kendini zikrettiği ve övdüğü gönüllerdendir. Muhakkak ki '**Sena edilmişler**' olarak Allah'ın namütenahi isimleri vardır. Ancak Seb'ül Mesani gönülleri sena edilmişler arasından seçilmiş yedi kemalat isimleridir.

Allah'ımız bütün isimleri yaratmıştır. Ancak kemalatı ile görüldüğü isimler Seb'ül Mesani noktalarıdır. Bu yedi isimden olan "**Allah**" ism-i celilini Seb'ül Mesani arzusunun en yüksek kemalat noktası ve menşei olarak kabul etmek icap eder.

Rabbimiz, "**Seb'an Minel Mesani'deki isimlerin hiçbirisi ayrı bir vücûd değildir, hepsi bir vücûddur. Yalnız Seb'an Minel Mesani'deki bu esmanın bir tanesi uluhiyetten (ki, Allah ism-i celilidir) diğer altı tanesi kulluktan görünmüştür ama bir vücûddur. İşte kulluk o kadar mühim bir şeydir.**" buyurmuşlardır.

Rabbimiz **Seb'an Minel Mesani'nin** incelikleri hakkında şu açıklamayı lütuf buyurmuştur:

"Arapçada "**bismillahirrahmanirrahim**" deki (**B**) harfinin altında görünen nokta **İnsan-ı Kâmil** noktasını işaret etmektedir. Allah'ımız o noktadan "**er Rahman**" ve "**er Rahîm**" isimlerinin icrasını ayan eyler. Ayan eylemiş olduğu o isim her zaman için arzu etmiş olduğu bir gönülde ayan olur. O halde Allah'ımız zâtını hangi gönülden izhar eylediyse, o gönül "**İsm-i Azam**"dır.

Allah'ın yaratma arzusu kendisinde asaleten var

olan hasletlerin sret olarak zuhur bulmasıdır. İte **İnsan-ı Kâmil**, Allah'taki hasletlerin asliyet-i ilâhîye olarak zuhur etmesidir. Bu noktaya "**Sret**" değil "**Asliyyet**" denilmesi, bu azim noktanın beşer idrakinin fevkinde olduğunu aikr kılmaktadır.

Gerçek iman, ancak o ismi tasdik ile geçerli olur. Zira "**L ilâhe illâllah**" demekle beraber "**Muhammed Resûlullah**"ı tam kabul ve iman-ı hakiki zuhur eder.

"Heft lem-i Velâyet-i Ekber - Yedi en büyük velâyet lemi" Kur'an'ın özünün Fatih'a'da olmasını ve o seilmilerin yedisini işaret etmektedir.

Seb'l Mesani isimleri hususi isimlerdir. Bunun için Hz. Mevlâna, '**Seb'l Mesani Lisani**'ndan bahsetmektedir.

Bu kitapta aynı âyetlerin farklı tefsirleri vardır. Bu anlatımlar değişiktir. Bu noktadan hareketle Seb'l Mesani anlatımları sadece bu kitapla sınırlı değildir. Seb'l Mesani Hz. Muhammed'e (s.a.v) ait hususiyetleri ihtiva ettiği için namütenahi anlamları olduğu muhakkaktır.

Biz bu kitapta bir bilgi aktarması yapmaya alımaktayız. Kur'an gelecek zamanı bildiren bir '**Levh**'tir.

Bu kitabın herhangi bir bölümünün kitabın bütününden ayrı olarak değerlendirilmesi doğru olmasa gerekir. Kitabı bir bütün olarak değerlendirip diğer bölümlerdeki yazıları da bu bütünlük içinde değerlendirmek okuyanlar için terakkiye vesiledir. Kitabın muhteviyatı çok değişik bir konuyu ihtiva ettiği için bu kitabın tamamı okunduğu takdirde konu hakkında daha iyi bir fikir elde edilebileceği kanaatindeyiz.

ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

SEB'ÜL MESANİ NEDİR

Bismillahirrahmanirrahim

Seb'ül Mesani için tefsirler ve rivayetler vardır ve bu tefsirler kendi zamanlarına göre yapılmıştır. Seb'ül-Mesani'ye lügatlerde, birçok kitap ve yazılarda mânâ olarak çeşitli anlamlar verilmiştir.

Bükülmek, katlanmak, kıvrılmak veya tekrar edilmek suretiyle ikilenen veya başka bir şey eklemekle takviye edilen veya çeşitlendirilen herhangi bir şeye "**mesnâ**" denilir ki ikişer, ikili, mükerrer, bükülü, te'kid edilmiş, muhkem, çifteli, büküm, bükümlü, katlı, kıvrım, kıvrımlı, mânalarına gelir. Bu suretle herhangi bir şeyin kuvvetlerine, katlarına, kıvrımlarına "**mesânî**" denildiği gibi, bir vadinin dönüm noktalarına büküntülerine, dönemeçlerine "**mesânî el-vâdî**" denilmektedir.

İbn Cerîr'in İbni Abbas'tan bir nakline göre, "**mesânî**"de müstesnalık manası da vardır. Zira istisna da "**seniy**"den türemiştir. Bükülmüş ipe veya ipliğe "**mes-na(tun) veya misnâ(tun)**" denildiği gibi, geri döndürme (tercî') veya tekrar etme manası itibarıyla tarab (sevinçlik, şenlik) ve terennüme veya ikişerli manası ile mes-

nevî dediğimiz nazım şekline de mesnâ(tun) denilir. Bir de müsânânın çoğulu olabilir ki, senâ makamı ve senâ yeri anlamına gelir. Kur'an-ı Kerîm'de Hicr sûresi 87. âyetinde mesani kelimesi geçmektedir.

“Lekad ateynake seb'an mine'l mesani ve'l Kurane'l azim”

“Ve andolsun sana 'Sebi Mesani'yi (senâ edilmişlerden yedisini) ve Kur'an'ı Azîmi bahşeyledik.” buyrulmaktadır.

Kur'an-ı Kerîm bütün varlıklar üzerine Seb'ül Mesani hususiyetindekileri ifade etmektedir. Seb'ül Mesani, sabikûn zümresini de işaret etmektedir. Ümmül Kitap, Seb'ül Mesani'dir. Hadiste buyruldu ki: **“Elhamdülillah, Ümmül Kur'an'dır. Ümmül kitaptır ve Seb'ül Mesani'dir. (Tirmizi)**

Peygamber Efendimizden sonraki devirlerde bozulmak istenilen Şeriat-ı Muhammediye'nin aslına rücû ettirilmesi bu yedi gönül ile olmuştur. Âyeti kerîmede, **“Sana El Kitab'ı inzal eyleyen Hüve'dir Muhkem âyetler var ki onlar Ümmül Kitap'tır.”** (Al-i İmran 3/7) buyrulmaktadır. Buradaki bir mâna da **“Ümmül Kitap,”** Hüve'nin görüldüğü gönül noktaları olarak Seb'ül Mesani'dir.

Râd sûresi 39. âyetinde,

“Yemhullahü ma yeşâü ve yüsbit ve indehu ümmü'l kitab”

"Allah dilediğini imha eder ve sabit kılar. Ve 'Hû' indindedir Ümmül Kitap” buyrulmaktadır.

Zuhruf sûresi 4. âyetinde,

“Ve innehu fiy ümmi'l kitabi ledeyna lealiyyün hakiym”

“Ve muhakkak ki o bizim yanımızdaki Ümmül Kitap içindedir. Elbette alîdir (ulvî), hakîmdir.” buyrulmaktadır.

Allah'ımız kendi Musavvir'ini (arzusunu) bir insana intikal ettirdiği zaman ona hitabı olur. O insanla diğer insanlara hitap eder. Onun için insan esas alınır. Peygamberimize, **“Sana yedi Mesani'yi ve Kur'an'ı verdik”** buyurmakla, önce Seb'ül Mesaniyi zikretmesi Allah'ımızın, insanı esas aldığını göstermektedir. Zümer sûresi 23. ayette, **“Sözün (hadis) en güzelini indirdik.”** buyurmakla da bu sırra işaret edilmiştir. Yani en güzel hadis Hüve'nin Musavvir'indeki arzusu olan Cenâb-ı

Muhammed lisanından zuhur etmektedir. Onu da Hz. Muhammed (s.a.v) ile lütfetmektedir.

Hicr sûresi 87. âyetinde, "**Seb'i Mesanî'yi ve Kur'an'ı Azîmi bahşeyledik.**" buyrulmaktadır ki, bu âyet hususide Allah'ımızın dünya yaşamında tatbikata koyacağı yedi dönemi de işaret etmektedir. Bu yedi dönem noktası **Hatmül Velâyet** tarafından açılacak ve izah edilecektir. Onun için Fatiha sûresi'ndeki hakikat idrak edilip, terakki edilerek yedi nefis mertebesinden geçilirse hakikate ulaşılır. Bu yedi dönem aynı zamanda her zaman diliminde yedi gönül noktasının yolundan yürünürse selamet bulunacağını işaret etmektedir ki, bu da Seb'ül Mesani tatbikatının her zaman diliminde fiiliyatta olduğunu göstermektedir. Nitekim bir mânevî kardeşte zuhur eden; "**Seb'an Minel Mesanî; Hüve'nin her zaman dilimindeki arzusudur.**" beyanı bu noktayı işaret etmektedir.

Seb'ül Mesani isimleri yeryüzündeki tatbikatlardır. Tatbikatların hepsi Allah ismine bağlıdır. Ama ahiretteki tatbikat dünyadaki tatbikatlardan daha farklıdır. Her tatbikatta aslolan **Hüve'**dir. Velâyet Hüve'ye bağlıdır. Ancak dünya için Hüve'nin tatbikatı Allah ismi ile zuhurdadır. Diğer âlemlerdeki (boyutlardaki) Hüve'nin tatbikat isimlerini kim bilebilir ki? Zaten hangi âlem olursa olsun hepsi Hüve'ye bağlıdır.

SEB'ÜL MESANİ'YE VERİLEN MÂNÂLAR

Bismillahirrahmanirrahim

Hz. Ömer, Ebul-Âliye, İbn Ebi Muleyke, Ubeyd İbn Umeyr ve kalabalık bir cemaat bu yedi şey (Seb'ül Mesânî) Fatiha sûresi âyetleridir, demişlerdir. Seb'ül Mesânî ile Fatiha sûresinin işaret edildiğine dair delil Buhârî'de geçen Ebu Said hadisidir.

Sevgili Efendimiz, "**Elhamdülillahi Rabbil Âlemin**" buyurmakla, "**Hatemen Nebiyyin**" olarak kendisinin zuhuru ile, Allah dininin ikmal edilerek kemal bulunduğunu ve tamamlandığını da işaret etmektedir. O devirde, "**Elhamdülillahi Rabbil Âlemin**" olarak zikredilen sûreye Fâtiha sûresi ismi verilmiyordu.

Maneviyatta terakki etmiş bir gönül kemâl noktasına geldiğinde, "**Elhamdülillahi Rabbil Âlemin**" diyerek Allah'a şükreder. İnsan görünmez bir vücûd dalgası halinde iken Allah'ımızın ona bir hususiyet lütfederek meydana getirmesi büyük bir lütuftur. Nitekim İnsan sûresi 1-2. âyetlerinde,

"Hel eta ale'l insani hıynün mine'd dehri lem

*yekün şey'en mezkûra inna halakne'l insane
min nutfetin emşac nebteliyhi fece'alnahü
semy'an basıyra"*

"Geçmedi mi insan üzerinden dehrin bir süresi ki o mezkûr bir şey değildi. Doğrusu biz insanı karışıklı olan bir nutfeden hal-kettik, Onu deneriz (imtihan ederiz) ve onu semî ve basîr kıldık." buyrulmaktadır.

İnsan zikredilmiyordu. Allah insana velâyet verdi ve insan zikredilmeye başladı. Seb'ül Mesani, insan tamam olduğu zaman, yani Hz. Muhammed (s.a.v)'in zuhuru ile bilindi. Allah'ın Musavvir'indeki insan, tammiyetini Hz.Muhammed (s.a.v) ile kazanmıştır. Deryayı Nuru Muhammed halk oldu; Âdem var oluncaya kadar zikredilmedi, Âdem ile insan mezkûr oldu. Bu zikrediş Hz. Muhammed (s.a.v)'de kemalâtını buldu. Allah, beşer varlığını ve melekleri yarattı ama insan vasfını taşıyan hususiyeti daha sonra Âdem olarak yaratmıştır. İnsan vasfı tüm varlıkların fevkinde kabul edildiğine göre, Seb'ül Mesâni'nin insan hususiyeti taşıması gerekir. **Biz, Seb'ül Mesâni'yi insan olarak değerlendiriyoruz.** Allah, daha ileri zamanlarda Seb'ül Mesâni'yi özelde tuttuğuna göre Âdem'in yaratılışı ile insanların Hüve'ye dönüşü arasında yedi devir hususiyeti vardır. Bu yedi devrin yansıması olarak da, o gönüller işaret edilmiştir.

Hz. Âdem topraktan halkedilip ruh üflendiğinde ilk söylediği söz, "**Elhamdülillahi Rabbil Âlemin**"dir. Bu söz insanın insan olma idrakine gelerek Allah'a şükretmesidir. Bir İnsanın son sözü de,"**Elhamdülillahi Rabbil Âlemin**"dir.

Sevgili Efendimiz hadis-i şeriflerinde, "**Nefsim elinde olan Allah'a yemin olsun ki, Allah, ne Tevrat'ta, ne İncil'de ne Zebur'da ne de Furkan'da Elhamdulillah'ın bir benzerini indirmiştir. O, bana verilen "Seb'ül Mesani ve Kur'an-ı Azim"dir.**" buyurmuşlardır. (Tirmizî) '**Elhamdulillah**' ifadesi müminleri beyan eder.

Peygamberimiz bu anlatımla, **Elhamdülillahi Rabbil Âlemin** sûresinin (Fatıha sûresi) **Seb'ül-Mesâni** olduğuna işaret etmiştir. Yani Fatıha sûresi Seb'ül-Mesâni'ye bağlıdır; Seb'ül-Mesâni Fatıha sûresi'ne tâbi değildir. Çünkü Seb'ül-Mesâni Hz. Muhammed'e (s.a.v) lütfedilen çok muazzam bir tatbikat-ı ilâhîyedir.

Tirmizî'nin rivayet ettiği bu hadisi kaynak olarak gösteren böylece Seb'ül Mesâni'den kastedilenin, '**Ümmül Kur'an**' olan Fatıha sûresi olduğu ve bundan dolayı Fatıha'nın '**Es Seb'ül Mesâni**' ismini aldığı ve Kur'an'ın bunun bir tefsiri olduğu söylenmektedir. Seb'ül Mesâni, Hz. Muhammed (s.a.v)'i işaret etmiş olduğuna

göre ve Kur'an-ı Kerîm de Hz. Muhammed (s.a.v)'in vücûd kitabı olduğuna göre, Seb'ül Mesani olan Hz. Muhammed (s.a.v) Kur'an-ı Kerîm'i beyan etmiş demektir. Her namazda ve duaların başında ve sonunda tekrar tekrar okunan Fatiha, Kur'an-ı Kerîm'in bu âyette bahsettiği Seb'ül Mesânî adını almaya çok uygun olduğu görüşü vardır.

İbn Abbas'dan gelen bir rivayette: Resûlullah (s.a.v) a yedi Mesani verilmiş bulunmaktadır. Bunlar, yedi uzun sûredir. Bakara'dan Araf'a kadar olan altı sûrenin bunlardan olduğu ittifakla kabul edildiği halde, yedinci sûrenin hangi sûre olduğu hususunda farklı görüşler vardır. Yedincisinin Yunus olduğu söylendiği gibi Enfal ve Tevbe olduğu da söylenmiştir.

Seb'ül Mesânî hakkındaki rivayetleri kitabımızın bu kısmında sıralamaya çalıştık. Ancak dikkat edilirse bütün bu rivayetlerde Kur'an'ın tevhidine uymayan hususlar da vardır. Mesela İbn-i Abbas'tan rivayet edilen yukarıdaki haberde, Seb'ül Mesânî'nin Kur'an'ın yedi uzun sûresi olduğundan bahsedilmektedir. Halbuki Kur'an'da (Hicr 87) **“Sana Seb'i Mesani'yi ve Kur'an-ı Azim'i verdik”** buyrulduğuna göre Seb'ül Mesani'nin Kur'an'dan başka bir hususiyet olduğu muhakkaktır. O halde yukarıda zikredilen yedi uzun sûrenin Kur'an'dan olmadığı gibi bir anlam çıkar ki, bütün bu haberlerin hakikatten uzak olduğu görülmektedir.

Bu âyet (Hicr 87) ile ilgili olarak birçok meâllerde ve tefsirlerde, "**Fatiha'yı ve Kur'an'ı verdik.**" diye yazılmıştır. Ancak Fatiha, Kur'an içindeki bir sûredir.

Kur'an içinde olan sûre, Kur'an'dan ayrı olarak mı bahsedilmektedir? Allah Kur'an'ı lütfettim buyurduktan sonra ayrıca Fatiha'yı da vermiş şeklinde mi düşünülmektedir?

Fatiha sûresi için "**tekrarlanan yedi**" deniyor. Fatiha'yı her namazda tekrarlıyoruz. Kur'an'da "**Sana Seb'ül Mesani'yi ve -ilâveten- Kur'an'ı verdik.**" buyruluyor. Yani önce Seb'ül Mesani zikrediliyor.

Seb'ül Mesani, '**müceddid**' sırrından olan Zamanın İnsan'ı anlamına da gelir. O zaman mânâ "**Biz sana 'Zamanın Sahibi'ni ve Kur'an'ı verdik.**" şeklinde de anlaşılabilir. Eğer Seb'ül Mesani'den kasıt Fatiha sûresi olsaydı, o zaman âyette, "**Kur'an'ı da verdik**" buyrulmaması lazımdı. Çünkü Fatiha zaten Kur'an-ı Kerîm'e dâhildir. Peygamberimizin Fatiha sûresini "**Elhamdulillahi Rabbil Âlemin**" âyeti olarak zikrettiği de malumdur.

Elmalılı Hamdi Yazır Hicr Suresi 87. âyetin tefsirinde şu noktaya dikkat çekmiştir:

"Şimdi bu âyetteki Seb'an Minel Mesani'den anlaşılan mânâ: "Kendisine mesâni denilen şeyler cinsinden büyük benzersiz yedi şey" demektir. Bu ise mücmeldir. Kendisinden kastedilene belirlemek için ayrıca delile muhtaçtır. Atıf, değişiklik gerektirdiğine göre, âyetin zahirinden anlaşılan bu yedi âyetin Kur'ân'dan başka olarak düşünülmesi lazım gelecek gibi görünür. Aslında bunun Kur'ân'dan başka olarak Hz. Muhammed'in(s.a.v) yüce özelliklerinden olan yedi mucizeye işâret olması ihtimali yok değildir. Fakat bu şekilde bir tefsirle ilgili hiçbir rivayet gelmemiştir."

YEDİ SAYISI

Bismillahirrahmanirrahim

Kur'an'da ve maneviyatta isimler rakamlar ile anlatılmıştır. Kur'an'da insanların üç zümre olduğundan bahsedilir. Bir âyette, “**Allah her şeyi çift yaratmıştır.**” buyrulmaktadır. Hacc farızasında Beytullah yedi defa tavaf edilir. İnsanda yedi nefis olduğu bildirilmekte ve bu nefis mertebelerinden terakki için yedi isimle zikir yapılmaktadır. Üçler, yediler, kırklar gibi şüphesiz birçok isim ve rakam vardır. Bunların tam olarak hangi hususiyetleri ifade ettiği dahi bilinmemektedir.

Sevgili Efendimiz (s.av) "**Kur 'an yedi harf üzere indirilmiştir.**" buyurmuştur. Müfessirler, "**Yedi Harf**"in ne olduğu konusunda görüş birliği sağlayamamıştır. Kimilerine göre, Müslümanlara sağlanmış bir kolaylıktır. Kimilerine göre ise bir okuyuş şeklidir. Bu konuda bir görüş birliği olmasa da bu farklı kabullerden doğan farklı okuyuşlar ve hükümler ortaya çıkmıştır. Bakara sûresi 29. âyetinde,

“Hüvelleziy halaka leküm ma fiyl'ardı cemiy'an sümmesteva illesemai fesevvahünne seb'a semavatın ve hüve biküllü şey'in aliyim.”

“'Arz'dakilerin hepsini sizin için halk eden sonra 'Sema'ya istiva eden ve onu yedi semalar olarak tesviye eden 'Hüve'dir. Ve 'Hüve' her şeyi bilendir.”

Müminun sûresi 17. âyetinde ise,

***“Ve lekad halakna fevkaküm seb'a taraika ve-
ma künna ani'l halkı gafiliyn”***

“Ve andolsun üzerinizde yedi tarikleri halk eyledik. Ve bizler yaratıştan gafil olmayız.” buyrulduğu gibi, Kur'an-ı Kerîm'de yedi sayısı birçok âyette geçmektedir.

Bakara sûresi 261. âyetinde,

***“Meselülleziyne yünfikune emvalem fiy
sebiylillâhi kemeseli habbetin enbetet seb'a
senâbile fiy külli sünbületin mietü habbetin
vallahü yuda'ifü limen yeşaü vallahü vasiun
aliym”***

“Mallarını Allah yolunda harcayanların durumu, yedi başak verip her birinde yüz tane bulunan bir başağın haline benzer. Allah dilediğine kat kat fazlasını da verir. Allah'ın lütfü geniştir, ilmi her şeyi kaplar.” buyrulmaktadır.

Allah'ımız, Hz.Muhammed'e (s.a.v) yediyi vermek suretiyle, bire yedi yüz veren bir maneviyat vermektedir. Bir taneden yedi başak (Seb'ül Mesani)ve her başaktan yüz tane ifadeleri maneviyattaki tekamülü işaret etmektedir. Hz Muhammed(s.a.v)deki arzu ile maneviyatın tekamül etmesi Allah'ın O'ndan nice nice veliler yetiştirmesini ifade etmektedir. Böylece maneviyatın rakam ile tahdit edilemeyeceği aşikâr olmaktadır. O'nun ekmiş olduğu ilimden nice yakınlık bulmuş gönüller zuhur etmiştir. Onlar da nice nice insanlara feyiz vermiştir

Fussilet sûresi 12. âyetinde,

“Fekadahünne seb'a semavatin fiy yevmeyni ve evha fiy külli semain emreha ...”

“İki günde semavatı yedi kat olarak kaza eyledi ve her bir göğe kendisine ait işi vahyetti...” buyrulmaktadır.

Allah'ımız her göğe vazifesini vahyetmiştir. Yani hepsinin vazifesi vardır. Allah'ın bir programı vardır ve o program tatbik edilmektedir.

Müminun sûresi 17-18.âyetlerinde,

“Ve lekad halakna fevkaküm seb'a taraika

vema künna ani'l halkı gafiliyn. Ve enzelna mine's sema'i maen bikaderin feeskennahü fiy'l ardı ve inna alâ zehabin bihi lekadirûn.”

“Ve andolsun üzerinizde yedi tarikleri halk eyledik. Ve bizler yaratıştan gafil olmayız. Ve 'Sema'dan suyu bir takdir ile inzal eyledik de 'Hüve'yi 'Arz' içre iskân ettirdik. Ve muhakkak ki biz onu gidermeye elbette kaadiriz.”buyrulmaktadır.

Yedi Tarik, Seb'ül Mesani'den görünecek olan yedi ilahi yorum ve yoldur. O noktalardan sunulan feyiz ile gönüller beslenmektedir. Seb'ül Mesani'de "**O gün her topluluğu imamlarıyla davet ederiz**" sırrı da vardır.

Talak sûresi 12. âyetinde,

“Allahülleziy haleka seba semavatin ve mine'l ardı mislehünne yetenezzelü'l emrû beynehünne litalemü ennallahe ala külli şey'in kadiyrün ve ennallahe kad ehata bikülli şey'in ılmâ”

“Allah O yüce yaratıcıdır ki yedi kat semâyı ve yerden de onların mislini yaratmıştır. Allah'ın emri ve hükmü bunlar arasın-

da inip durur ki, Allah'ın her şeye kadir olduğunu ve Allah'ın her şeyi ilmiyle ihata ettiğini, O'nun ilmi dışında hiçbir şey olmayacağını siz de bilirsiniz."

Bu âyette işaret edilen yedi semanın yeryüzünde misli vardır. Yedi sema, yedi gönüldür. Yedi gönül kendilerine bağlı olan gönüllere de feyiz vermektedir. Bu, aynı zamanda velâyeti ve velâyetteki yetişmeyi anlatan bir âyettir.

'Yedi Sema' "İnsan" için yaratılmıştır. Esas gaye **"İnsan"**dır. Zaten ilk yaratılan varlık da **"İnsan"**dır. (Deryayı Nuru Muhammed) Yukarıda yazıldığı şekliyle yedi rakamı birçok âyette zikredilmektedir.

Hakk yakınlığı bulmuş olan gönül her an ilâhî âlem (yedi semâ) ile temastadır.

Mülk sûresi 3. âyetinde,

"Elleziy haleka seb'a semavatın tibakâ ma'tera fiy halki'r rahmani min tefavüt..."

Yedi kat göğü birbiriyle tam uyum içinde yaratan O'dur. Rahman'ın yaratmasında hiçbir nizamsızlık göremezsin..." buyrulmaktadır.

Asıl olan insandır. Allah '**İnsan**'ı (Deryayı Nuru Muhammed) yarattığı zaman esfele safilin (kozmetik âlem) daha yaratılmamıştı. Allah insanı yarattı ve kendi hususiyetlerinden yedi nefis merhalesi lütfetti. Ve "**Siz bu nefis makamlarından geçerseniz bana ulaşırsınız.**" buyurdu.

Esfele safilinden insanın terakki ederek Allah'a yaklaşma tecrübesine nazire olarak da semavat yedi tabaka olarak yaratılmıştır. İnsan bu yedi mertebeyi idrak ile bir güzellik kazandığı zaman ilâhî âleme intikal etmesi için daha ileri yaratılışta bir vücûd alması ve bu madde âleminden soyutlanması icap etmektedir.

İnsanında kendisindeki nefsi makbul bir noktaya getirmesi için ruha tabi kılması ve bir ahenge gelmesi icap etmektedir. Yedi nefis makamı için zikredilen esma böylelikle birbiri ile ahenk haline gelmektedir o zaman Allah'a layık olunur.

"**Seb'atu Ebhur**" yedi deniz manasına Arapça bir ifâdedir. Tasavvuf yoluna girenlerin takip ettikleri yedi meşreb, yedi yoldur. Bunlar; **Sekr, vecd, berk, hayret, şuhûd, nûr-ı kurb, velâyet-i vücûd**'tur.

İnsanda yedi nefis mertebesi vardır:

- 1-Nefs-i Emmare
- 2-Nefs-i Levvame
- 3-Nefs-i Mülhime
- 4-Nefs-i Mutmainne
- 5-Nefs-i Râdiyye
- 6-Nefs-i Mardiyye
- 7-Nefs-i Kâmile/Safiyye

Hacc'da yedi tavaf yapılır. Safa ile Merve tepeleri arasında yedi kere say edilir, şeytan yedi taşla taşlanır.

Tecelliyatın yedi mertebesi vardır. Bu yedi mertebeyi;

- 1-Lâ-Taayyün
- 2-Taayyün-i Evvel
- 3-Taayyün-i Sani
- 4-Mertebe-i Ervah
- 5-Mertebe-i Misal
- 6-Mertebe-i Şehadet
- 7-Mertebe-i İnsan oluşturur.

MECALİS-İ SEB'A, Hz.Mevlana'nın yedi sohbetinden oluşan bir kitaptır. Hz.Mevlana bu sohbetlerinde, Hz.Muhammed'in (s.a.v) sözlerini yorumlamaktadır ve aşağıdaki konular yer almaktadır:

- 1- Cömertlikte ve yardım etmede akarsu gibi ol.
- 2- Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.
- 3- Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol.
- 4- Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol.
- 5- Tevazu ve alçak gönüllükte toprak gibi ol.
- 6- Hoşgörüde deniz gibi ol.
- 7- Ya olduğun gibi görün, ya da görüldüğün gibi ol.

Allah'ın yarattığı varlıklar cümlesinde en mühim noktanın insan olduğu muhakkaktır. Çünkü İnsan "**eşref-i mahlûk**" olarak dünyaya gelmiştir. Bu da Allah'ın ilâhî programının ilk önce insanda tecelli edeceğini göstermektedir. O halde insandaki tatbikatın Allah'a ait bir tatbikat olduğunu idrak etmek gerekir.

İnsanda Allah'ın arzularının tatbik olduğu muhakkaktır. İnsanın Allah'tan ayrı bir iradesi olduğu düşünülmemelidir. Çünkü irade-i asliye Allah'a aittir. Bu hakikatler müşahede edilip Allah ikrar edileceğine inkâr edilmesi makbul değildir.

SEB'ÜL MESANİ İLE İLGİLİ HUSUSİYETLER

Bismillahirrahmanirrahim

Mesânî kelimesi senâlar, hamdler, senâ edilenler, övülenler mânalarına da gelir. (*Mücem'ül Müfehhes*)

Şu halde Seb'ül Mesani" **Senâ edilmişlerden yedisini**" ifade eder ki, Allah'ımızın insan kalblerinde tatbikata koyduğu manevî terakkideki yedi dönüm noktasını da işaret etmektedir.

Hakikatte senâya lâayık olan Allah'ın zâtıyet-i ilâhiyesidir. Nitekim Fatıha sûresi 2. âyetinde, "**Elhamdü Lillâhi Rabbil Âlemiyn**" yani; "**Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'adır**," buyrulmaktadır. Bütün hamdü senâlar elbette Rabbimizedir.

Seb'an Minel Mesâni, Hz. Muhammed (s.a.v) ile lütfedilen maneviyatın zâtıyyet anlayışının kıyamete kadar zuhur edecek manevî ve hususi gönüllerdeki açılımıdır. Daha vazih olarak denir ki; Hz. Muhammed (s.a.v)'den sonra yine O'na ait olarak inkılab-ı kebîre kadar yeryüzünde ve âlemlerde ilâhî vazifeyi ikmal eyle-

yecek olan hususi gönüllerde **Deryayı Nuru Muhammed**'in zamanın arzusuna hitap edecek şekilde açılarak Allah dininin ihya ve ikmal edilmesidir.

Sevgili Efendimizin zuhurundan sonra Rabbimiz, çok ileri terakki lütfetmiştir. Bu yedi dönüm noktası, Sevgili Efendimizden sonraki iman hususiyetinin terakki merhalelerini de remzetmektedir.

Peygamberimize gelinceye kadar birçok Risalet noktası zuhur etmiş, "**Hatemen Nebiyyin**" olan Efendimizin zuhuru ile birlikte, bütün peygamberler cem olmuş ve Rabbimiz Sevgili Efendimize, "**senâ edilmişlerden yedi**" vererek bu isimlerin tatbikat göreceğini işaret buyurmuştur. Bu, aynı zamanda bu manevî açılmaların Sevgili Efendimizin yolundan yürüyeceğini de işaret etmektedir.

Bu yedi ismin, ki "**Allah, Muhammed, Ali, Abdülkadir, Süreyya, Muhammed Ali ve Hatmül Velâyet,**" "**Hüve**"den görünen hususi noktalar olması hasebiyle bu isimler içerisinde "**Allah**" ism-i şerifi de zikredilmiştir. Bu noktalar Hüve'nin fiili tatbikatta ki icra isimleridir. Bu hususta ilk isim, "**Allah**" ismidir ki, yukarıda zikredilen diğer isimler İsm-i Azam olan '**Allah**' ismine bağlı olarak Allah'ımızdaki çok hususi noktaları da ifade etmektedirler.

Bu, Hüve'nin arzusunun bir ifadesidir. Allah ismi, Hüve'nin tatbikat ismidir. Bütün isimler zaten Allah ismine bağlı olarak tatbikat yapmaktadırlar. Bu yedi isim, yani; "**Allah, Muhammed, Ali, Abdülkadir, Süreyya, Muhammed Ali ve Hatmül Velâyet**" sıfatî olarak düşünülmemeli, zâtîyet noktasından idrak edilmelidir. **Sıfat olarak düşünülürse ilâhî isimler kişileştirilmiş olur ki, idrakte eksik kalınabilir.**

Bu ifade, velâyetin Hüve'ye ait olmasının bir terakisini işaret etmektedir. Daha açık olarak Cenâb-ı Muhammed, "**Beni gören muhakkak ki Hakkı görmüştür**" ilâhî beyanına itiraz vaki midir? Değilse, Cenâb-ı Muhammed'de icra eden '**el Hakk**' ismi yani hakikatül hakayık lisanından olmak üzere Hüve'yi işaret etmektedir.

Hüve, Allah ismi ile icra ve tatbikatını yapmaktadır. Hüve daima bilinmezliği yani âlem-i gaybı işaret etmektedir. Allah isminin risalet noktaları ile beraberliği ve ilhamı vardır.

Hüve her an yeni bir şandadır. Onun için Seb'ül Mesani'de zikredilen yedi isim (**Allah, Muhammed, Ali, Abdülkadir Geylani, Süreyya, Muhammed Ali, Hatmül Velâyet**) sayılırken Hüve zikredildi. Allah bütün mükevvenatta fiiliyatta olan

isimdir. Diğer altı isim de Allah'ın görüldüğü isimleri ifade etmektedir. Onlar her dönemde Allah'ın tatbikat isimleridir. Allah'ın arzularının dönüm noktalarıdır.

Secde sûresi 5. âyetinde,

**"Yüdebbirü'l emre mine's semai ile'l ardı
sümme ya'rücü ileyhi fiy yevmin kâne mikdarühu elfe senetin mimma teuddun"**

"Allah, gökten yere kadar olan bütün işleri düzenleyip yönetir. Sonra işler, sizin hesabınızla bin yıl kadar tutan bir gün içinde O'na çıkar." buyrulmaktadır.

Hz. Enes radiyallahu anh anlatıyor: "Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm buyurdular ki: **"Zaman yakınlaşmadıkça kıyamet kopmaz. Bu yakınlaşma öyle olur ki, bir yıl bir ay gibi, ay bir hafta gibi, hafta da bir gün gibi, gün saat gibi, saat de bir çıra tuşması gibi (kısa) olur."**

Rahman sûresi 33. âyetinde,

"Ya ma'sere'l cinni ve ve'l insi inisteta'tüm en tenfüzu min aktari's semavati ve'l ardı fenfüzu lâ tenfizüne illa bisultan"

“Ey cin ve ins topluluğu Eğer göklerin ve yerin hududuna nüfuz etmeğe gücünüz yeterse haydi nüfuz edin. Ancak sultan ile nüfuz edersiniz.” buyrulmaktadır.

Bu âyetler Allah’ın programını işaret etmektedir. Bu programın idrakine ‘**Sultan**’ ile varılır. Emr, Allah’ın tatbikatıdır. Yani Seb’ül Mesani isimleri ile Allah’a göre bir devir (bir gün) kullara göre ise bin yıllık bir programdır. Mesala Abdülkadir Geylâni Sultanımız bir ‘**emr**’dir. Yani programdır. Allah’ın o isimle bir programı var ve bunu tatbik etmektedir. Hz. Abdülkadir Geylâni’nin, “**Benim horozlarım kıyamete kadar ötecektir.**” beyanı buna işarettir. Talak sûresi 12. âyetinde,

"Allahülleziy haleka seba semavatin ve mine'l ardı mislehünne yetenezzelü'l emrû beynehünne litalেমü ennallahe ala külli şey'in kadiyrün ve ennallahe kad ehata bikülli şey'in ılmâ."

"Allah O yüce yaratıcıdır ki yedi kat göğü ve yerden de onların benzerini yaratmıştır. Allah’ın emri ve hükmü bunlar arasında inip durur ki, Allah’ın her şeye kadir olduğunu ve Allah’ın her şeyi ilmiyle ihata ettiğini, O’nun ilmi dışında hiçbir şey olmayacağını siz de bilersiniz." buyrulmaktadır.

Hatmül Velâyet bugüne kadar anlatılan konuların anlam ve özünü ifade eder. Her varlığın Allah'a ait olduğunu ondan ayrı düşünülmemesi gerektiğini söyler. Sıfati yorumlar teferruat mesabesinde.

Velâyet daima işin aslı ve hakikati üzerinde durmuştur. Muhammed Ali Bey Hazretleri Kur'an tefsiri ile ilgili kitabına, "**MAGZ-I KUR'AN**" ismini vermiştir. Asıl olan Kur'andaki öz ve manadır. Kur'an daki birtakım kelime ve harfleri matematiksel şifrelere dönüştürerek anlamlar çıkarmaya çalışmak doğru bir yol olmasa gerektir. Yani Kur'an'ın şifresini çözdük demek gerçeğe aykırıdır.

Mürşid Allah'ın öğretici ismidir. Biz, Allah'ın bize lütfettiği ilham ve ilim doğrultusunda hareket etmeye çalışıyoruz.

'**Muhammed**' (s.a.v) ismi ilk defa o zamanda kullanılmıştır. Hatta Mekke'de bu nasıl bir isim diye sordular. Hamd'e varış Muhammed (s.a.v) ile oldu. Din tamam olarak bütün ruhlar hamd'e vardı. Bütün âlemler de hamd'e vardı. Bütün isimler Allah'ın bu vasfını idrak etti ve hamd'e geldi. Hamd'e gelmek bu idrake gelmek arzusunun bir sevinç ifadesidir. Onun için insanlar şükür makamında, "**Elhamdülillah**" derler.

Allah'ımız Hz. Muhammed (s.a.v)'e, "**Seb'ül Me-**

sani'yi ve Kur'an'ı verdim.” buyuruyor. Bir başka âyette ise, “**Kur'an-ı Kerîm'i biz koruyucuyuz.**” buyuruyor. Burada "**Biz**" bir mânâda Seb'ül Mesani olsa gerekir. Yani Allah'ın programında olan hususi gönüllerdir. Zamanın değişmesi ile beraber Kur'an'ın yeni bir anlayış ve idraki için ayrıca hususi gönüller de vazifelendirilmiştir. İşte bu altı, yediyi geçmez denilen bu yedi hususi gönül, zamana ve dünyanın devrine göre '**Kur'an-ı Natık**' sırrından olduklarından Kur'an-ı Kerîm'i her yeni zamana hitap edecek şekilde yorumlarlar ve anlatım yaparlar. Bu gönüllerde zuhur eden ilâhî açılmalardan sonra bu tatbikat varlıklar ve âlemler üzerinde görülür.

"İnnehû alîmün bizatissudûr"(bkz. Lügatçe) sırrından dolayı insan kalplerinde bu ilhamlar zuhur eder ve insanların anlayış ve idrakleri lütfu ilâhî olarak bu yönde değişir. Seb'an Minel Mesani Kur'an'da Hicr sûresi 87. âyetinde işaret edilmiş ve Allah'ın bu arzusu hususi bir şekilde beyan edilmiştir. O beyan, Deryayı Nuru Muhammed'e lütfedilmiş olan hususiyettir. Nasıl ki, Hz. Pirimiz Abdülkadir Geylânî 'nin gelişini Efendimiz haber vermiştir.

Seb'ül Mesani sırrından görünen gönül noktalarının şahsiyetleri tam bilinmemesine rağmen onlardan sadır olan ilâhî hakikatler Allah ismi ile tatbikat bulmaktadır.

Allah'ı bir isimle kısıtlamak mümkün değildir. Tüm isimler ondan hâsıl olduğuna göre bütün isimler ona aittir. Rabbimiz İsm-i Azam'ı olan velâyet gönüllerinde indirdiği ilm-i ilâhî ile kendisini talim buyurmuştur. (öğretici olmuştur)

Âyette, "**Hepiniz Allah'a hesap vereceksiniz ve HÜVE'ye döndürüleceksiniz.**" buyrulmaktadır. O zaman Seb'ül Mesani hususiyetinin en önemli noktası, bütün varlıkların asliyet-i ilâhîyesine, isimlerden ve sıfatlardan münezze olan ilâhî yaratıcıya yani, **HÜVE'**ye dönüşün idrak ve anlamı meydana çıktığı zaman olacaktır. O bakımdan Allah'ın âlemler üzerindeki ilâhî programının da nasıl netice bulacağı Seb'ül Mesani ile icra edilmektedir.

Hız. Süreyya Beyefendi manevîyatta son derece dikkatli, hususiyede olan bir gönül noktasıdır. Hız. Süreyya; çok hususiyede olan gönüller için "**6-7'yi geçmez**" buyurmuştur, ancak Hız. Süreyya'nın "**altı**" veya "**yedi**" gibi kat'i bir rakam söylememesi hâşâ tereddütten kaynaklanmamaktadır. Buradaki ince mâna, yedinci olarak zuhur edecek noktanın, yani Hatmül Velâyet noktasının o zaman zuhur etmemiş olmasından dolayı olsa gerekir. Bu, Hız. Süreyya'nın Allah'ımızın programına karşı gösterdiği nezaket-i ilâhîyedir.

Hüve, Allah ismi ile icraat yaparak Seban Minel Mesani hususiyetindeki isimleri tatbikata koymuştur. Tatbikata giren isimler **Hüve** noktasından intişar etmektedir.

Sevgili Peygamberimiz, Allah'ımız tarafından kendisine lütfedilen peygamberlik vazifesini kırk yaşına gelmeden önce de biliyordu. Ancak O, Allah'ımızın kelamını ve emr-i ilâhisini beklemiştir. Nitekim kendisindeki hususiyet birçok kimse için bile malum iken bu hususiyetten kendisinin haberdar olmaması mümkün değildir. Kırk yaşında, "**Tebliğ et!**" emr-i ilâhîsi zuhur edince ilâhî vazifesine başlamıştır.

Hüve sırr-ı ilâhîsi Allah'ımız tarafından hususiyede tutulmuş, birçok manevî gönül bu noktadaki tatbikattan Allah'ımızın kendilerine lütfetmesi ile haberdar iken bile bu hususlar açılmamıştır. Hatmül Velâyet'in zuhur etmesi ile bu hususiyet ayan olmuştur. Ancak Hüve noktasındaki hususiyet namütenahi bir sırr-ı ilâhiye olduğundan ne kadar açılırsa açılınsın yine de hususiyede kalmıştır.

Sevgili Efendimizden sonra Seb'ül Mesâni'deki zuhur noktaları isim zikredilerek kişi olarak belirtilseydi, nâs bunu yanlış taraflara çekebilirdi. Böylelikle bu noktaların tabu yapılması durumu ortaya çıkabilirdi. Hâlbuki Allah'ımızın zâtîyet-i ilâhîyesindeki hususi arzuların bu

şekilde değerlendirilmesi doğru olmazdı. Her şeyin Allah'ımızın vahdaniyet-i ilâhîyesi çerçevesinde değerlendirilmesi daha doğru olur.

Allah'ımızın kıyamete kadar olan hükmünün programı çizilmiştir. Seb'ül Mesâni'deki sır, Hz. Muhammed (s.a.v) yolundan görünecektir. Nihayete yaklaşıldığı son zamanlarda bu sır, Hatmül Velâyet noktasından açılacaktır. Nâs bu azim noktadaki tatbikatı kendi mahdut idraki ile değerlendirip kıskançlık duymamalıdır. Allah'ın zât tecellisinde kıskançlık olmaz. Kıskançlık fark âleminde tatbikat görür. Nâs bu tatbikatı tevhid nokta-i nazarından değerlendirmelidir.

Seb'ül Mesâni hususiyeti taşıyan isimler, Allah'ın '**zâtü'z zât**' noktasından açılmalarıdır. Bu isimler üzerinde münakaşa edilmesi ve itiraz edilmesi makbul olmaz. Bu yüzden bu hususlar bugüne kadar açılmamış ve hususiyede kalmıştır.

Hüve, Musavvir'indeki Seb'ül Mesâni arzuyu ilâhîsinin zuhurunu dilediği zaman, bu manevî tatbikatın yedi isim ile fiiliyat göreceği lütfedilmiştir.

Hz. Muhammed(s.a.v)deki bu tecelliyattan Allah'ın arzu ettiği gönüller de hissemendir.

İsrâ sûresi 1. âyetinde,

**"Sübhanelleziy esra bi'abdihi leylen mine'l
mescidi'l harami ile'l mescidi'l aksalleziy
barekna havlehu linüriyehu min ayatina
innehu hüve's semiyu'l basıyr"**

**"Ayetlerimizden 'Hu'ya göstermek için
kulunu Mescid-i Aksa'ya bir gece isra
ettiren sübhandır. Muhakkak ki 'Hüve' 'es
Semi'dir 'el Basir'dir. buyrulmaktadır.**

Hüve sırrının icraatta bulunduğu **'İnsan'** a âyetlerini izhar eylemek için **'Hüve'** sırrını o kulda açarak Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya isra ettiren **'Sübhan'** dır. Ve o kuluna lutfetmiş olduğu makamı ifade etmektedir. Rabbimiz kulu olan Hz. Muhammed'i (s.a.v) kendi huzuruna kabul buyurduğunda esasen kulluk noktasının nasıl ve ne olduğunu işaret buyurmaktadır. **'Hüve'** sırrının zuhur edebilmesi için **'abdiyet'** ve **'mabudiyet'** de elzemdır. Sübhan ismi insanın düşünebileceği ve tasavvur edebileceği her şeyden ve her türlü hayalenden münezze olarak var olandır. Böylelikle nokta-i mümessile olan Hz. Muhammed (s.a.v) her türlü düşünce, tasavvur ve hayalin fevkinde olan tarafından davet olunmuş olmaktadır.

Hadise gece vuku bulmuştur. Zira bu vakadan sonra Allah'ımızın nur-u ilâhîsi Sevgili Efendimiz vasıtası ile nâsa ve âlemlere bahşolunmuştur. Ve nâs zulmetten nura çıkmıştır. Varlıklar içinde '**İnsan**,' Allah'a en yakın olan ve Allah'ın kendisini izhar eylediği varlıktır.

İsra'yı ve Miraç'ı husule getiren varlık hiçbir şey ile mukayese olunamaz ve hiçbir şeye tabi değildir, aksine bütün esma O'na tabidir. İsra ve Miraç hadiseleri ile insan varlığı sübhaniyete ermiş olmakta ve '**Hüve**' sırrının zuhuru ayan olmaktadır. Yani insan kul olan varlığının da aslı ve hakikatinin Allah'ın varlığı olduğunu fiiliyatla idrak eder. '**Hüve**'nin '**es Semi**' ve '**el Basir**' olması Allah'ın zâtîyet-i ilâhîyesinin idrak olunması mânasına da gelmektedir. Zira '**Hüve**'nin '**es Semi**' ve '**el Basir**' ismine sahibiyeti oluşu aynı zamanda bu sırr-ı ilâhînin işitilir ve görülür hale gelmesi ve cismanî kemalâtına ermeye doğru yürüyüşünün izhar olunması mânalarına gelmektedir.

Seb'ül Mesani gönülleri bu âyetten hissemendir. Hz.Muhammed (s.a.v) den sonra da, Muhammed (s.a.v) sırrından olan gönüller, Seb'ül Mesani'den görünürler. Bu âyet Hz.Muhammed (s.a.v) den sonra da O'nun sırrından görünecek gönüllere işaret etmektedir. Peygamber Efendimizin velâyetinden görünen gönüllerde "**Rahmeten lil Alemin**" ilhamı zuhur eder.

Peygamber Efendimizin, "**Miraç'ta bazı peygamberleri şu kat gökte, bazılarını şu kat gökte gördüm...**" buyurmasının mânâsı, her peygamberin bir makamının olduğunun ifadesidir.

Önce bütün varlıklar Allah'ı ikrar etmişler ancak ondan sonra bir terakki olmamıştır. Allah idraki insanlara tebeyyün ettikten sonra, en ileri Allah anlayışı Hz. Muhammed (s.a.v) ile vücud bulmuştur. İnsanlar ilk başta taş, toprağa tanrı demeyi düşünmüşlerdir. Hz. Muhammed (s.a.v) ile Allah anlayışı en olgun noktaya gelmiştir. Şimdi ise Allah anlayışında sonsuz merhaleler vardır. Bu da velâyet ile olmaktadır. Allah'ın var olduğunda (varlığında) herkes birleşmektedir. Nitekim balıkların yüzgeçlerinde bile Allah yazmaktadır. Peygamberimiz, "**Allah var ama görüldüğü nokta da, Allah'tan ayrı değil**" yani "**Kendi kul varlığından da vazgeçeceksin.**" buyurmaktadır. Bunu en güzel anlatan hadis, "**Mutû kable en temutû**" yani "**Ölmeden önce ölünüz**" emr-i nebevîsidir. Hz. İmam-ı Ali, "**Velâyet daha ileri Allah idraki içindir; velâyet yolundan giderseniz siz de Peygamberler gibi terakki edersiniz.**" buyurmuşlardır. Peygamber Efendimiz de, "**El ulemâ-ü veresetü-l enbiyâ el âlimu fi kavmihi ke'nnebiyi fi ummetihî el ulemâ-ü ümmeti keenbiyâi beni İsrail / Âlimler peygamberlerin varisleridir. Âlim kendi kavmi içinde ümmeti içindeki peygamberi gibidir.**"

Ümmetimin âlimleri İsrail oğulları peygamberleri gibidir. " buyurmuşlardır.

Hz.İsa ikinci kat göktedir. O halde velâyeti anlayıp ve idrak ikinci makamdır. Sonra diğer katlarla, toplam '**yedi kat**' zikredilmiştir. Bu, yedi Allah idrakini işaret eder. Yedi esmayı zikretmek de, bu yedi anlayışı işaret etmektedir. Bu yedi makam tamam olunca Allah'ımız, "**Gel buraya**" buyurur. Bu nokta sekizinci kat cennettir ki, zât cennetidir. Nefis ile yapılan bu çekişme (mücahede)terakkiye vesiledir.

Hususi bir tecellimde; Cennette iken dünyadaki hayatı düşündüm, oradaki makamıma göre dünya hayatındaki en berbat yerler bile çiçek bahçesi içindeydi. Demek ki herkes kendi makamına göre düşünmektedir. Allah'da onda arzu ettiği makama göre lütfetmektedir. Cennette güneş yoktur ama her taraf nur içindedir.

Allah'ımızın bu yedi isimdeki arzusu zâtî, tatbikatı ise sıfatîdir. Yani bu yedi isimde görüldüğü noktalar sıfat, bu noktaların hakikati ise zâttır.

Allah'ın bütün isimleri ve bu isimlere verdiği hususiyetin terakki etmesi ve kemal bulması için (**Hüve her an yeni bir şandadır arzusu icabı**) sıfat olan isimlerin madde olarak da zuhur etmesi icap etmekteydi. Nitekim

Hız. Süreyya ve Bekrül Cezbi Hazretleri bir konuşmalarında Hüve'nin bir gönül olarak da kemalatı ile görünmesinin zuhur edeceğini işaret etmişlerdir. Bu bakımdan Hüve'nin Hatmül Velâyet olarak zuhuru bu noktanın izharı manasınadır.

Bu durum Kur'an-ı Kerîm'de Haşr sûresi 23-24. âyetlerinde,

"Hüvallahülleziy lâ ilahe illa hüve el melikül kuddüsüs selamül mü'minül müheyminül aziyül cebbairül mütekebbir sübhannallahi 'amma yüşrikun. hüvallahül halikül bariyül müsavvirü lehül esmaül husna yüsebbihu lehu ma fiy's semavati ve'l ard ve hüve'l aziyül hakiym."

"Hüve'dir Allah ki Hüve'den başka ilah yoktur. el Melik'tir, el Kuddüs'tür, es Selam'dır, el Mümin'dir, el Müheymin'dir, el Aziz'dir, el Cebbar'dır, el Mütekebbir'dir. Sübhan'dır Allah şirk koştuklarından. Hüvedir Allah, el Halik'tir, el Barî'dir, el Musavvir'dir. Onundur Esmâül Hüsna. Tesbih eder Onu semavatta ve arzda olanlar. Ve 'Hüve'dir el Aziz, el Hakim..." buyrulmaktadır.

Bu hususiyetin Haşr sûresi'nde işaret edilmesi, "**Lillahil Vahidil Kahhar**"a gidilirken Hüve'nin zuhuru ile Allah'ımızın ilâhî programının Hatmül Velâyet noktasından hatem bulacağını göstermektedir.

Bu yedi isimdeki hususiyetler

ALLAH (CELLE CELÂLUHÛ)

Hüve kendisinde mevcut olan Musavvir arzusunun meydana gelmesinde Allah ism-i câmisini tatbikata koymuştur ki, İsm-i Azam'dır. Onun için ilk isim Allah (c.c) olarak tatbikat bulmuştur. "**Lâ ilâhe illâllah**" kelâm-ı ilâhîsi Hüve'nin kendisinden halk ettiği Deryayı Nuru Muhammed'in ilk beyanı olmuştur.

MUHAMMED RESÛLULLAH (DERYAYI NURU MUHAMMED)

Hüve, Deryayı Nuru Muhammed'i halk etti ve ona hamd ismi ile hitap etti. Yani Allah, Musavvir'inde, "**Ben bir halife yaratacağım.**" arzusunun izharı ile, kendinden kendine hamd etmektedir. Hüve bu yaratışı için kendisine hamd etmektedir. Allah, bu arzuyu insanlarda fiiliyat ile görmektedir. Hatmül Velâyet sırrı, Hüve'nin arzusu olan velâyet isimlerinde vardır. Bundan dolayı bu tevhid

anlayışından bu gönüller de hissemenddirler. Onun için yalnızca Allah'a hamd edilir.

Hüve'nin kendisinden halk eylediği Deryayı Nuru Muhammed'in ilk beyanı, "**Lâ İlâhe İllâllah**" olmuşken, Hüve bu beyana karşılık, "**Muhammed Resûlullah**" buyurarak, ikinci bir isim zuhur etmiştir ki, Allah'ın arzuyu ilâhîsinin ve tecelliyatının Muhammed, yani "**Hamd**" ismi ile tatbikata konulacağını işaret etmektedir. Nitekim Sevgili Efendimiz, "**Evvele ma halakallahu min nurî - Allah evvela benim nurumu yarattı.**" buyurmuştur ki, Allah'ımız Nuru Muhammed ile bütün âlemlere ilâhî nizamını bildirmiş ve bütün âlemler de '**Hamd**'e varmıştır.

Seb'ül Mesani'deki asıl hususiyet, "**Sana Seb'ül Mesani'yi ve Kur'an-ı Azimi verdik**" âyetidir. Peygambere verilen Seb'ül Mesani nedir? Esas olan şu olsa gerekir:

Seb'ül Mesani Allah'ın kıyamete kadar Peygambere-muze muzaf olarak ondan zuhur eden esmasını özel gönüller vasıtası ile açıklayacağına işaretidir. Peygamberimizin Seb'ül Mesani tecelliyatındaki hususiyet de şu olsa gerekir; '**Muhammed**' ismi '**Hamd**'den gelmektedir. Bütün varlıklar, Allah'ın Hz. Muhammed (s.a.v)'de açılması ile hamde varmışlardır. Yani Hz. Peygamberimiz ile ilâhî

kemalatını tamamlayan bütün varlıklar hamde varmıştır. Peygamberimizden sonra zuhur eden Seb'ül Mesani gönüllerinde açılacak olan esmanın Peygamberimizde var olduğu gerçektir. Allah, bütün varlıklar üzerindeki arzuyu ilâhîyesinin Peygamberimizde açılarak ileri zamanlarda tatbikat göreceğine de işaret etmektedir. Peygamberimiz "**Rahmeten lil âlemin**" olarak lütfedilmiştir. Seb'ül Mesani, Allah'ın Peygamberimiz ile bildirdiği ilâhî hakikat programının Hz. Muhammed (s.a.v)'de tecelli ettiği işaretidir. Kıyamete kadar onun programı yürürlükte olacaktır. Peygamberimizde açılan ilâhî feyzin kıyamete kadar devamı ve bu fevkalâde idrakin ve terakkinin asr-ı saadet olarak değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu durumda o bir Peygamberdir, geldi ve gitti denilemez. Çünkü asr-ı saadet onunla kıyamete kadar devamdadır. Bu feyzi, Seb'ül Mesani gönüllerinde görmekteyiz. Asr-ı saadet nasıl kıyamete kadar devamda ise, bu feyz-i ilâhînin kıyamete kadar tekrar edilmesi de Seb'ül Mesani gönüllerinde olmaktadır.

Seb'ül Mesani isimleri ile Hz. Muhammed (s.a.v) tatbikatı yapılıyor. Müceddid sırrından olan O isimlerle Peygamberimize, "**Sana Sebü'l Mesani'yi ve Kur'anı verdik**", buyrulmaktadır. Seb'ül Mesani isimleri ile zâtîyet noktasından tatbikat yapan Hz. Muhammed (s.a.v) dir. Seb'ül Mesani gönülleri, "**İnnehu alîmün bi-zatussudûr - gönüllerde dolaşan sırr-ı ilâhî**" âyetin-

den hissemend olarak tatbikattadırlar. Yani Allah, önce o gönüllere arzusunu bildirmektedir. Sonra ilâhî arzu insan gönüllerine yayılmaktadır. Tekrarlanan yedi anlamındaki Seb'ül Mesani, kıyamete kadar tekrarlanacak sır demektir.

Seb'ül Mesani gönüllerini tasdik etmek kurtuluşa vabestedir. Kur'an'da, "**Sana Seb'i Mesani'yi ve Kur'an-ı Azim'i verdik**" buyrulduğuna göre Seb'ül Mesani gönüllerini tasdik etmek peygamberi ve O'na verilen rahmeti tasdik etmek manasınadır. Çünkü Seb'ül Mesani gönülleri Hz. Muhammed'in (s.a.v) çizdiği sınırın dışına çıkmamışlardır. Onun şeriatına ve nizamına son derece dikkatlidirler. Bu tasdik ile rahmetten nasibedar olunur. Bu tasdik mümin ve mümine noktalarında zuhur eder. Deryayı Nuru Muhammed'i kabul edenler için bu kabul onları mümin ve mümine yapar.

ALİYYÜL MÜRTEZA (ŞAH-I VELÂYET)

Sevgili Efendimizde açılan velâyet hususiyetinin Şah-ı Velâyet Hz. İmam-ı Ali yolundan, Hz. Muhammed (s.a.v) meşrebinde yürüyeceği işaret edilmiştir ki, Peygamber Efendimiz (s.a.v) Hz.Ali'yi işaret ile; "**İlmin şehri benim Ali kapısıdır**" (**Bâbuhâ**) buyurmuştur. Bu, Peygamber Efendimiz'de zuhur eden ilm-i ilâhîyenin

Hz.Ali'de zuhur edeceğini işaret etmektedir. Ayrıca din ve maneviyatın haddizatında velâyet ile idrak olunup bilinebileceğine de işaret vardır.

Aynı zamanda Seb'ül Mesani sırrından Hz.Ali Efendimizin de zuhur edeceğini göstermektedir. Dolayısı ile Hz.Ali yolundan yani velâyet yolundan yürüdüğü takdirde, Allah'ımızın Musavvir'indeki "**Ben bir halife yaratacağım.**" arzusundaki velâyetin en güzel mümessil noktası olarak Hz.Ali gösterilir. Allah'ımız velâyetteki tecelliyat-ı ilâhîyeyi Hz.Ali'de açmaktadır. Bu tecellide Allah'ın zuhur edeceği velâyet noktalarına insanların teveccüh etmesinin lazım geldiğinin anlatımı vardır. Bu ise ancak velâyet yolu ile insanların Allah'a yakınlık bulacağına bir ifadesidir. Allah'ımız velâyet yolu ile kendisine yakınlaşmaya ve idrakine imkan veriyor. Maide sûresi 35. âyetinde,

“Ya eyyühelleziyne amenutteKullahe vebteğû ileyhilvesiylete ve cahidu fiy sebiylihi le'alleküm tüflihune”

“Ey iman edenler Allah'a takva edin ve ona yaklaşmaya 'el vesîle'yi arayın ve onun yolunda mücahede edin umulur ki felâha erersiniz.” buyrulmaktadır.

Vesile noktası velâyettir. Peygamberimizin intikâ-
linden sonra herkes halife seçimi ile meşgul olurken Hz.
Ali iltifat etmedi. Çünkü aslolan velâyettir. Velâyet yolu-
nun ileri terakkilerde hususiyetler arz ettiği görülmekte-
dir. **Velâyet yolu insanı Seb'ül Mesani lisanına va-
kîf kılar.**

Peygamber Efendimiz (s.a.v) Allah dinini ikmal et-
miş ve ahlâk-ı ilâhîyeyi tamamlamıştır. Peygamberimiz-
den sonra ise velâyet yolundan yürünmüştür. Yani Şah-ı
Velâyet olan Hz. Ali ile dinde velâyet yolu açılmıştır.

Peygamberimiz, “**Beni gören Hakkı gör-
müştür.**” buyurmakla Allah'ı ‘**Muhammed**’ (s.a.v) ismi
ile müşahede etmek gerektiğini işaret etmiştir. Hz. Ali ile
de velâyet yolundan bu hamdi yerine getirmek icap eder.
O halde Hz. Ali bir devirdir, Hz. Pirimiz bir devirdir.

ABDÜLKADİR GEYLÂNİ (GAVS-ÜL AZAM)

Velâyetin ilâhî âlemlerdeki tatbikatını işaret eden
isimdir. Gavs-ül Azam ismi aynı zamanda bütün âlemler-
de Nizam-ı İslâm'ın tatbikatta olduğunu işaret eden bir
isimdir. ‘**Sırr-ı Gavs**’ ve ‘**Sırr-ı Baz-ü'l Eşheb**’dir. Bu,
mânevî yolun Allah'ın her an yeni ilim ve feyz lütfetmesi
ile devam ettiğini, aynı zamanda da maneviyatın ilâhî bir
okul olduğunu belirtir.

Hz. Pirimizin “**Gavs**” tecelliyatı bütün âlemlerde Allah'ın arzusunun ve zevkinin tatbikatıdır. Bütün ilham ve beyanlar Allah'a muzaf olmak üzere kelâm Allah'a ait; ama ifade ve anlatım **Seb'ül Mesani lisanından olmaktadır**. Herkes konuşma lisanındaki değişikliklere takılmaktadır. Ancak muhakkak ki, Seb'ül Mesani arzusun-
daki gönüllerin lisanı ne Süryanice ne Arapça'dır, “**RABÇADIR**”. Bu şudur ki, insanlar Seb'ül Mesani lisanındaki ilmi idrak edemiyorlar. İnsanlar o gönüllerde-
ki ilmi ve terakkiyi değil de kudreti arıyorlar. Yani hep ke-
ramet aranmaktadır. En büyük keramet Allah'ın ilmidir, beyanıdır, feyzidir. Aslında balık suda yüzer ama makamı balık; kuş uçar ama makamı kuştur. İnsanda bütün varlıkların tecelliyatı mevcuttur. Ancak insanlar kuvveti ilâhî nizama göre değil de, kendi arzularına göre kullanmak istiyorlar. Gavsîyet Allah'ın nâs üzerindeki arzusunu işaret eden bir hususiyettir. Hz. Abdülkadir Geylânî maneviyyatın Allah'ın nizam-ı ilâhîsi üzerine yürütülmesini arzu etmiştir. Dergâh tatbikatı da budur. Nitekim Hz. Pirimiz ile İslâm âleminde dergâhlar yayılmış ve Allah dinini yaymışlardır.

AHMED SÜREYYA EMİN
(HATEM-Ü'L PİR)

Hz. Süreyya piriyyet noktasında ileri gönüllerdeki tecelliyatın hususiyetlerini açmış ve son günler yaklaştı-

ğında o gönüllerde bizzat Allah'ın kendisinin **Makam-ı Zâtiyet**'ten ilham ve beyan indireceğini belirtmiştir. Buna istinaden Hz. Süreyya varidatlarında bir kulun yaratana olan Allah'a ne kadar yaklaşacağını ve Hakk'ta ne kadar mahviyete erebileceğini ifade etmiştir. İnkılâb-ı Kebir'e doğru giderken piriyet konusunun en ileri noktadan ifade edilmesi Seb'ül Mesani sırrından görünmüş olan Hz. Süreyya ismindeki tecellinin bir etap olarak tatbikat bulması iledir. Her Seb'ül Mesani ismi maneviyatta bir etaptır. Seb'ül Mesani'de piriyet zuhuru da vücûd bulmuştur.

Hatem-ü'l Pir, piriyet hususiyetinin, yani makam-ı pirlük noktasının kemal bulduğu isimdir. Reis-ül Mürşidîn'lerin nokta-i hakikatinin ayan olması bu ismin asarındandır. Maneviyatın piriyet noktasından ifade ile bu tatbikatın Allah'a ait olduğunun beyanıdır.

PÂK MUHAMMED ALİ (SIRR-I MEHDİ)

Kıyamete yaklaşıldığı zaman geçerli olan tek şey imandır. Son günler olmasından dolayı, Allah'a doğru bir iman herşeyin fevkindedir. "**El Hadi**" ismi ile Allah'ımız, bütün âlemlere, doğru bir iman için teklif yapar. Bu fiiliyatın icra olacağı isim, "**Mehdi**" ismidir ki, hidayet kökünden gelir. O ismin asliyeti Pâk Muhammed Ali'dir.

Çünkü hidayet teklifinden sonra bu teklifi kabul eden ve "**saddaktu**" diyenlerin "**taazzu**" bulacağını (terakki edip yükseleceğini) Yasin sûresi 59. âyetinde buyrulduğu gibi, "**Vemtazü'l yevme-Sizler (hidayete ermiş olanlar) mücrimlerin arasından taazzu bulun (yükse- lin)**" şeklinde anlaşılmalıdır. Yani bu, manevî olanlarla olmayanların belirlenmesi içindir.

HATMÜL VELÂYET

Allah'ımızın, "**El Hadi**" isminin tecellisi olan meh-di sırrının insanlara yaptığı hidayet teklifinden sonra, gerçek hidayeti idrak etmiş olan gönüllerin ve Allah'ın arzu buyurduğu isimlerin hatminin tamamlanması icap eder. O zamanda doğru imanda olanların, olmayanlardan ayrılması için onların '**taazzu**' bulması, yani mücrim olanların arasından -*yükselmesi*- gereklidir. Kur'an'daki peygamber kıssalarındaki anlatımlarda daima peygamber ve ona tâbi olanlar suçluların arasından taazzu bulmuştur. Yani Allah müminleri seçip almış ve geride kalan suçlulara nizamı icabı hükmünü tatbik etmiştir. Aynı tatbikatı bu zamanda da düşünmek icap eder. "**Vemtazü'l yevme**" sırrı icabı bu hatmin yapılabilmesi için Allah'ın tatbikat isminin zuhuru gereklidir. Yani velâyetin bu isimleri tasdiki gereklidir. Bu isim **Hatmül Velâyet**'tir. Böylelikle tekmil peygamberan ve evliya isimlerindeki velâyet sırrı Allah'ın Hatmül Velâyet

ismi tarafından tescil edilmiş olur. Hatmül Velâyet esrarından nur almış olan peygamber ve evliya isimleri Hüve'nin tasdikindedirler. Onlar da bu esrarın idrakindedirler. Hatmül Velâyet noktasından namütenahi ismin zühur etmesindeki hususiyetlerden birisi de bu olsa gerektir.

Var oluşun gayesine varmak, velâyeti tasdik ve ikrar ilemdir. Peygamberleri ve velileri kabul etmeyen bu hususta eksik kalır. Hatmül Velâyet, bütün âlemlerdeki peygamberan ve velilerdeki tatbikat olan, "**Ben bir halife yaratacağım.**" arzusunun ifadesidir. O sırrı tasdik, gerçek selamettir.

Bir gün Hazret-i Fahr-i Âlem (s.a.v) Efendimiz, Ebû Zerr-i Gıfâri (r.a)'ye buyurdular ki: "**Yâ Ebâ Zerr Allah güzeldir, güzeli sever. Benim niçin gamlandığımı, ne düşündüğümü ve neye müştak olduğumu biliyor musun, yâ Ebâ Zerr?**" Oradakiler: "**Bilmiyoruz yâ Resûlullah. Gamını ve düşünceni bize haber ver yâ Resûlullah.**" Resûlullah (s.a.v) bir "**Allah!**" dedi: "**İştihakım benden sonraki ihvânıma kavuşmak içindir. Onların durumları şudur ki; babalarından ve kardeşlerinden sadece Allahû Teâla'nın rızâsını kazanmak için ayrı düşerler. Malı Allah için terk ederler. Nefislerini tevâzu ile hor hakir ederler. Şehvâta ve dünya fuzuliyâtına râğbet etmezler.**"

Allah'ın beytlerinden bir beytte (evde) Muhabbetullahtan dolayı mağmum (gamlı) ve mahzûn olarak toplanırlar, kalblerini Allah'a verirler. Ruhları Allah'a bağılı, onları bilmek Allah'a ait. Onların birinin hastalanması bir sene ibadetten efdal olur. "Eğer istersen anlatayım yâ Ebâ Zerr?" "İsterim ya Resûlullah."

"Onlardan birisi vefat ettiği zaman Allah indindeki şereflerinden dolayı semâda ölenler gibidirler. Eğer istersen daha anlatayım yâ Ebâ Zerr?"

"İsterim ya Resûlullah." "Onlardan birisi elbisesindeki bir böcekten müte'ezzi (incinen) olduğu vakit ona Allah indinde yetmiş hacc ve gazve ecri ve İsmail zürriyyetinden kırk köle azad etmiş sevabı verilir, onlardan da her birisi on iki bin kişiye mualdir.(bedeldir) Eğer istersen daha ziyade edeyim ya Ebâ Zerr? " "Evet yâ Resûlullah" "Onlardan birisinin arkadaşları arasında iki rekat namaz kılması Nûh (a.s) 'un Cebel'i Lübnan'da bin yıl ibadet ettiği gibi ibadet eden bir adamın ibadetinden daha efdaldir. İstersen daha ziyade edeyim yâ Ebâ Zerr? " "İsterim yâ Resûlullah." "Onlardan birisinin tesbihi kıyamet gününde bütün dünya dağları kadar altın tasadduk edip de gelen bir

kimsenin ecrinden daha fazladır. İstersen daha sayayım ya Ebâ Zerr? "Evet yâ Resûlullah." dedim. Mefhar-i Mevcûdât Sallallahu Aleyhi vessellem Efendimiz saymaya devam ederler: "Onlardan birine bir kere nazar etmen, Allah indinde Beytullah'a nazar etmenden daha sevimidir. Onun sevindirdiği kimse, Allah'ın sevindirdiği bir kimse gibidir. Onu ithâm eden, Allah'ı ithâm etmiş gibidir. Eğer istersen ziyade edeyim yâ Ebâ Zerr?" "Evet yâ Resûlullah." "Onların yanına günahlarda ısrar edede hantallaşmış bir topluluk oturunca Allah onları nazar -ı rahmeti ile nazar edip günahlarını onların hürmetine affetmeden kalkmazlar. Ya Ebâ Zerr onların gülmeleri ibadettir, şakalaşmaları tesbihtir, uykuları sadakadır. Allah onlara her gün yetmiş kere nazar eder. Ben bunlara müştakım ya Ebâ Zerr."

Resûlullah (s.a.v) bitkin bir şekilde saçlarını düzeltti, sonra başını kaldırdı, ağlıyordu, gözyaşları gözlerinden inci daneleri gibi dökülüyordu. Bir kere daha "**Allah!**" dedi. "**Onlara müştakım, onlara kavuşmak istiyorum.**" sonra Nebi (s.a.v) Efendimiz: "**Allah'ım onları muhafaza et, muhaliklerine (onları helâk etmek isteyenlere)karşı onlara yardım et, kıyamette gözümü onlarla nurlandır.**" "**Dikkat edin muhakkak ki evliyaullah... Ne korku vardır aleyhlerine ne de**

mahzun olurlar."(Yunus sûresi 62) buyurdular. *Semaratü'l- Fuat sf: 32)*

Allah'ımız, bu dünyayı Âdem'deki arzu ve tecelliya-tına göre tertip buyurmuştur. O arzunun bu dünyada olmaması demek, dünyanın bir mâna ifade etmemesi demektir. Çünkü dünya, Allah'ımızın arzu buyurduğu "**İn-san**"a yani, "**İnsan-ı Kâmil**"e göre ve O'na nazire olarak yaratılmıştır. Asıl gidince sûretin bir işe yaramayacağı aşikârdır. Onun için son velinin ahirete intikali, bütün peygamberlerdeki tatbikat gibi O ve O'na iman edenlerin bu âlemden gayb olması da bu dünyanın kıyameti manasına gelmektedir.

Bu noktada "**Hatmül Velâyet**" ile "**Son Veli**"nin izahının yapılması gerekir: Hatmül Velâyet, Allah'ın kendisidir. Ancak mümessil noktası olarak yeryüzünde bir gönül zuhur eder. O gönül çok hususiyede olarak Hatmül Velâyet isminin kemalatını tamamlayacaktır. '**Ehl-i Mağrib**' ahir zamanda Allah'ın Hatmül Velâyet sırrını tasdik eden velâyet gönülleri olsa gerekir. Son velinin ise Hz. Muhyiddin-i Arabî'nin **Füsûs-ül Hikem** kitabında bahsedildiği gibi Çin'de zuhur edeceği haber verilmiştir.

Hatmül Velâyet, Allah'ımızın varlıkları meydana getirerek yapmış olduğu tatbikatın hususiyeti ile ilgili bilgi vermektedir. Aynı zamanda Allah'ımızın isimlerle yap-

mış olduğu tecelliyattaki mâna ve hususiyeti de ifade etmektedir. Allah'ımızın isimler üzerinde ve insanlar üzerindeki tecelliyatında, o isimlerdeki hususiyetler anlatılmaktadır.

"**Ehl-i Mağrib**" son zamanda Hüve'den görünen Zamanın İnsanı'nı kabul ve tasdik edenlerin hususiyeti olsa gerektir. Son zamanda bu inançta olan insanlar "**Ehl-i Mağrib**" olarak değerlendirilmektedir. Her zaman diliminde Seb'ül Mesani'den görünen ilâhî gönülleri kabul edenler ve Zamanın İnsanı'na tâbi olanlar da bu husiyetten feyizlendirdir.

Seb'ül Mesani gönülleri daima, "**Lâ mevcude illa hû**" yani, O'ndan başka bir mevcûd olmadığına idrakindedirler. Böylelikle Seb'ül Mesani gönülleri, "**Allah hiçbir kayda ve şarta bağlı değildir.**" hükmüne mazhar olurlar. Zaten Allah'ımızın o gönüllerdeki arzusu da böyledir. Yani o gönüllerde Allah'ın arzu ve tatbikatı bizzat görünmüş olur. Seb'ül Mesani gönülleri dünyevî fikirler ile tahdit edilemez. Seb'ül Mesani noktasını tasdik eden mânevî gönüller de bu sırlardan feyziyab olmuşlar ve namütenahi terakki etmişlerdir.

Manevî yolda, 'şu kadar zikir çektim, ona karşılık böyle olsun' diye dua ve iltica edenler vardır. O makamdan doğru olabilir. Ancak bu, Allah'ı icbar etmek manası-

na gelebilir ki, makbul bir hâl olmasa gerekir. Allah'ı bir karşılık bekleyerek zikretmek yerine, O'na olan sevgimizden ve muhabbetimizden dolayı zikretmek daha makbuldür.

Seb'an Minel Mesani âyetindeki "**Mesani**" kelimesindeki anlam "**istisna**" kökünden alınırsa mâna; "**Umumi velâyetten istisna edilen yedi isim**" yani bir anlamda "**seçilmişlerden yedi gönlü**" işaret etmektedir.

Şurası muhakkaktır ki, Allah'ın namütenahi velileri vardır. Ancak Seb'ül Mesani için "**seçilmişlerden yedi-si**" anlamında hususi gönüller işaret edilmektedir. Tekmil velâyet Hüve'den görünmektedirler. Onların hepsi de Seb'ül Mesani sırrından feyz ve nur almışlardır. Ancak onların arasından yedi hususi isim Seb'ül Mesani isimleri olarak Hz. Muhammed'e (s.a.v) lütfedilmiştir.

Sevgili Efendimiz Seb'ül Mesani'yi işaret eden bir hadis-i şeriflerinde, "**İyi bilin ki bana Kur'an verildi; O'nun bir misli de bende vardır.**" buyurmuşlardır. (Ahmed bin Hanbel)

Peygamberimizin bu beyanına göre, hadîs-i şerifler de Kur'an gibidir. Yani Allah kelimidir. Bir diğer mâna olarak, İslâm evliyası da Kur'an-ı Natık olarak '**misli**' sır-

rından görünmüşler ve Peygamberimizde açılmış olan ilâhî rahmeti insanlara dağıtmakla vazifelendirilmişlerdir.

Hicr sûresi 87. âyetinde,

“Ve Lekad ateynake seb'an mine'l mesani ve'l Kurane'l azim”

“Ve andolsun sana 'Sebi Mesanî'yi (senâ edilmişlerden yedisini) ve Kur'an'ı Azîmi bahşeyledik.” buyrulmuştur.

Âyette Sebül Mesani'yi sana verdik buyruluyor. Bu, Allah'ın Musavvir'indeki arzusuna da işarettir. Allah bu arzusunu Deryayı Nuru Muhammed ile izhar etmiştir.

Seb'ül Mesani hususiyetinin açılması ve ancak kendisinin bildiği hususi isimlerle bu tatbikatın yapılmış olmasının sebebi şudur: Eğer Sebül Mesani isimlerindeki hususiyeti haber verselerdi herkes o isimlerdeki hususiyetleri kendilerine hamlederdi.

Seb'ül Mesani Hz. Muhammed (s.a.v) ile bilinmiştir. Kur'an'daki **“sana verdik”** hitabı ile Seb'ül Mesani Hz. Muhammed'den (s.a.v) sonra zuhur edecek gönül noktalarını da işaret etmektedir. Kur'an'ı manevî

yönden idrak edemeyen bazı kimselerin Seb'ül Mesani sırrındaki gönül noktalarını Kur'an-ı Kerîm ile tahdit etmeye kalkmaları doğru olmaz. Çok ileri velâyetten zuhur eden sözleri, hakikatlerden bîhaber olan kimselerin Kur'an ve din anlayışı ile tahdit etmeleri doğru olmasa gerekir. Yahut da aklımız idrakimiz almıyor diyerek büyük velilerin sözlerini tekfire yeltenmek hatta aleyhlerine olarak Kur'an'dan deliller icat etmek hakiki bir yanlıgı olsa gerekir. Çünkü onlar için, "**Sana Seb'ül Mesani'yi ve Kur'an'ı verdik.**" buyruluyor. Onun için Seb'ül Mesani olan gönüllerde, "**Anın ashabı bilin baş eğmez ahkâm-ı Kur'an'a**" beyanı vardır. Ânın ashabı olanlar; Allah'ın Ehl-i Beyt'i olan çok ileri gönüller olsa gerekir. Burada "**Baş eğmez ahkâm-ı Kur'an'a**" sözü yanlış anlaşılmalıdır. Bu, Allah'ın o gönüllerdeki tatbikatı hiç bir şeyle tahdit edilemez manasınadır. Bu idrake ve makama varmamış olanların kendi eksik din ve maneviyat anlayışları ile Seb'ül Mesani gönüllerini değerlendirmeye kalkmaları hata olur.

Nitekim bu cümleden olarak Hz. Ali Sıffıyn Savaşı'nda Muaviye'nin askerlerinin Kur'an-ı Kerîm sayfelerini mızraklarına takması üzerine savaşmaktan geri duran askerlerine hitaben, "**O Kur'an-ı Samid'dir;(susan Kur'an) ben Kur'an-ı Natık'ım**" (konuşucu Kur'an) buyurması bu noktayı da işaret etmektedir.

Bu ifade Hz. Mevlâna'nın, '**Seb'ül Mesani Lisani**' olarak ifade ettiği bir lisân-ı azîmdir ki, bu makamı idrak kolay olmasa gerekir.

Kur'an-ı Kerîm, Allah kelâmı olduğundan mânası sonsuzdur. Allah'ımız ilâhî rahmetini ve hususiyetlerini, "**İnsan**" ile nâsa ulaştırmıştır. Kur'an'daki âyetlerin mânaları namütenahi olmakla beraber, bu âyetteki sırr-ı hususiyetin bir mânası da şu olsa gerektir:

Burada "**mesani**" senâ edilmiş yani, övülmüş olandır. Övülen Allah'tır. Senâ edilmiş olanlar, Allah'ın hususiyesinde olanlardır ki, onların sayısının yedi olduğuna işaret edilmektedir.

Hz. Peygamberimiz, "**Ali'yi zikir ibadettir.**" buyurarak bu gerçeğe işaret etmiştir. Yani, "**Allah'ın tasdik ettiği bir gönlün ismini zikir ibadettir.**" buyuyor.

Zikir yapılırken de yedi esma çekildiği malumdur. Nefis mertebeleri yedidir. Ancak yedi nefisten terakki edilerek kemalat zuhur ettiğinde, senâ edilmişlerden olunur. Efendimiz yedi cenneti geçerek zât cennetine ulaşmıştır. Burada övülmüş olan yedi, tüm âlemlerde övülmüş olanı işaret etmektedir.

Yedi isim, zâtî isimlerdir. Hüve'nin açıldığı noktalar-
lardır. Bu yedi ismin hiçbiri kendine bir şey atfetmez. Bu
yedi isim, Allah'ın kemalatını bildiren isimlerdendir.
Hz. Abdülkadir Geylânî'nin Hz. Muhammed (s.a.v) meşre-
binde ve Hz. Musa neşesinde olması '**Muhammed**'
(s.a.v) ismindeki terakkiyi, yani "**Hatem**" noktasını gös-
terir. Burada Allah dininin '**Musa**' ismindeki kemalat
noktası işaret edilmektedir. '**Hatmül Velâyet**'te diğer ve-
lâyet isimlerinin zuhur etmesi de o isimlerin Hatmül
Velâyet noktasından feyz almasına ve kemal bulmasına
sebepe teşkil eder. Hatmül Velâyet Allah'ın velâyet arzusu-
nun kemalatını gösterir. Hatmül Velâyet'te **Hz. Yahya**
ve **Hz Hüseyin** zevkleri vardır. Onlar Allah'ın niza-
mını müdafaa için canlarını feda etmişlerdir. Allah'ın
vahdaniyeti için cansiperane müdafaaları olmuştur.
Onun için ruhen çok ileri terakki etmişlerdir.

Dünya kadınları iki kişi için çok ağlamışlardır: Hz.
Hüseyin ve Hz. Yahya.

Allah'ın ruhaniyetini en ileri derecede temsil ettiği
için, nefis noktasının hususiyetini taşıyan kadınlar da ru-
hu talep ettiğinden onlar için ağlamışlardır. Nitekim Pey-
gamberimizin babası Hz. Abdullah'ın tatbikatında bu hu-
sus vardır: Bir hanım Kâbe'de Peygamberimizin babası
Hz. Abdullah'a "**Beni al**" diye yalvarır. Hz. Abdullah
onu almaz. Sonra Hz. Abdullah Hz. Amine ile evlenir. Ve

o zaman evlenmek isteyen hanım Hz. Abdullah'a bakmaz. Hz. Abdullah merak eder. Hanım der ki; "**Çünkü taşıdığın nur artık sende yok. O nur, evlendiğin hanıma (Hz.Amine'ye) geçmiştir.**"

Talak sûresi 12. âyetinde,

“Allahülleziy haleka seba semavatin ve mine'l ardı mislehünne yetenezzelü'l emrû beynehünne litallemü ennallahe ala külli şey'in kadiyrün ve ennallahe kad ehata biküllü şey'in ilmâ”

“Allah O yüce yaratıcıdır ki yedi kat göğü ve yerden de onların mislini yaratmıştır. Allah'ın emri ve hükmü bunlar arasında inip durur ki, Allah'ın her şeye kadir olduğunu ve Allah'ın her şeyi ilmiyle ihata ettiğini, O'nun ilmi dışında hiçbir şey olmayacağını siz de bilirsiniz.” buyrulmaktadır.

Âyette işaret edilen '**yedi gök**' Seb'ül Mesani gönülleridir. Seb'ül Mesani gönüllerinin birinden bir söz sadır olsa hepsi tasdikdedirler. Yeryüzünde "**Misli**" noktası da **Zamanın Sahibi** olan gönül noktasıdır ki, Seb'ül Mesani sırrından feyz alır. O zamanın velâyet gönülleri de O'ndan feyz alırlar.

Hüve'nin Seb'ül Mesani'deki tatbikatları bu isimlerle mümkün olmuştur diyerek yedi isim zikredilir. Allah ismindeki "**İsm-i Azam**" hususiyeti, Hz. Muhammed (s.a.v) ismindeki "**Hamdiyet**", Hz.Ali ismindeki "**Velâyet**", Hz.Abdülkadir Geylâni ismindeki "**Gavsiyyet**", Hz.Süreyya ismindeki "**Piriyet**", Pâk Muhammed Ali ismindeki "**Hidayet**" ve Zamanın Sahibi'ndeki "**Hatmül Velâyet**" ismindeki hususiyetleridir.

Peki bu hususiyetler bir isimde vardır da diğer isimlerde yok mudur? Bilakis, her isim bu hususiyetlerden hissemendir. Misal olarak; Allah'ın '**Gavsiyyet**' ismi vardır. Bu isim, yedi isimde de tatbikattadır. Ama merkez noktası, kemal noktası Hz. Pirimiz'dedir.

Biz sana Seb'ül Mesani'yi ve Kur'an'ı verdik." âyeti ile bugüne kadarki anlatımların fevkinde bir mâna olduğu zuhur etmiştir. Seb'ül Mesani ile gerek bu dünyada, gerek ahirette, gerekse diğer âlemlerde tatbikatı olacak hususi isimler işaret edilmiştir. '**Gavsiyyet**' de tam mânâsı ile bilinmiş değildir. Ancak Gavsiyyet tüm âlemlerde icrası olan bir gönül noktası olarak anlaşılmalıdır. Allah'ımız, bütün tatbikatları "**İnsan**"ı esas alarak yapmıştır.

Gavsiyyet zuhur eden gönülde **Bazü'l Eşheb** arzusu da zuhur eder.

Pâk Muhammed Ali Hazretlerinin bir hususiyeti olarak Allah'ın '**el Hadi**' isminin zuhuru ile Mehdi sırrının zuhura geldiği muhakkaktır. Mehdi sırrı Hz. Muhammed'(s.a.v) deki '**Hamd**' ve Hz. Ali'deki '**Velâyet**' arzularını ifade etmektedir.

Seb'ül Mesani'nin incelikleri hakkında Rabbimizin lütûf buyurdukları

Kur'an-ı Kerîm namütenahi anlamları ihtiva etmekle birlikte her ismin Kur'an'da bir mânâsı ve özü vardır. Bu mânâda Seb'ül Mesani isimlerinin Kur'an âyetlerindeki hususiyetlerinden bazıları da şöyle olsa gerekir:

"Bismillah'ir Rahman'ir Rahim-Allah'ın Rahman Rahim ismi ile."

Rahman ve Rahim olan Allah'tır.

Rahmandır - rahmet edicidir. Rahimdir- insanları rahmetinde muhafaza eder. Onun için hamd ve şükür Allah'a aittir.

İmdi, "**Bismillahir Rahmanir Rahim**" bütün isimlerin Allah'a ait olduğuna ve Allah'ın "**Er Rahman**" ve "**Er Rahim**" isimlerinin icrası ile "**Sahibür Rahman**" olduğuna işarettir. Allah'ın kendisidir ki, O vasıflar Allah'a aittir.

**"El Hamdü lillahi rabbil âlemin - Hamd
Âlemlerin Rabbi Allah'adır."**

Allah'ımız, "**Muhammed**" (s.a.v) ismi ile insanların kendisine yakınlığını lütfetmiş ve o isimle insanlara şefa-at ederek selamete çıkaracağını belirtmiştir. İnsandaki kulluk kemalatını "**Muhammed**" (s.a.v) ismi ile ikmal etmiştir.

'**Allah**' ismi bütün peygamberler, veliler ve insanlar için malûm bir isimdir. Allah yakınlık verdiği gönülde Allah ismi olarak tatbikat yapmaktadır. O gönülle beraberliği vardır. Allah ismi, dost, refik her şeydir. Peygamberimiz onun için **Refîk-i Âlâ** buyurmuştur. **Refîk-i Âlâ**, Hüve'nin tatbikat ismi olan Allah, yani Hüve olsa gerektir.

"**Allah**" ism-i celîlinin "**Muhammed**" (s.a.v) ismi ile bütün âlemlerde zuhuru arzu ve dilek buyurduğuna, '**Rububiyet**' tatbikatı yaptığına ve "**Muhammed**" (s.a.v) isminde aynı zamanda "**Sahibür Rahman**" isminin gizli olduğuna işarettir. Nitekim Hz. Muhammed Ali Özkardeş, *Süreyya Divanı*'nın önsözünde, "**Sahibür Rahman**" isminin. "**Muhammed**"(s.a.v) isminde gizli olduğunu açıklamıştır. Allah'ımız, "**İsmin isim ile anılsın Ya Muhammed.**" buyurmuştur.

Sevgili Efendimiz bir hadis-i şeriflerinde, "**Beni gören Hakk'ı gördü.**" buyurmuştur. Bu beyan, "**Muhammed**" (s.a.v) isminde "**Sahibür Rahman**" isminin gizli olduğuna işarettir. Esasında bu sır görmeyen içindir, yoksa gören için bu sır değil, açıkça görünen kendisi olduğu hakikatini tasdiktir.

"Er Rahman'ir Rahim - Rahmandır Rahimdir."

Allah, "**Velâyet**" ismi ile ilâhî sır yolunu açmıştır. Allah'ımız velâyet noktası ile insanlara her an rahmet edeceğini ve insanların ancak velâyet yolu ile selamete ereceğini bildirmektedir.

Allah'ın bütün insanlarda arzu ettiği velâyet yoludur. Velâyet yolu da Hz. Peygamberimizin, (s.a.v) "**Sizlere Allah'ın kitabını ve Ehl-i Beyt'imi emanet bırakıyorum.**" emr-i ilâhîsinde buyurduğu şekliyle Kur'an'ın ve onun sırr-ı hakikati olan **Ehl-i Beyt**'ten yürümüştür. Filhakika Hz. Ali de '**Şah-ı Velâyet**' olarak, Sevgili Efendimizden sonra velâyetin yürüdüğü isimdir.

"Maliki yevmiddin - Din gününün malikidir."

Allah'ımızın o büyük günde vazifeli gönülleri vardır.

Şuara sûresi 88-89. âyetlerinde,

“Yevme lâ yenfeu malün ve lâ benune illa men etallahe bikalbin seliyem”

“Bir gün ki ne mal ne de oğullar fayda verir. Ancak kalbinde Allah’ın selamını alanlar başka...” buyrulmaktadır.

Onlar kalplerinde **“es Selâm”** ilhamını alan velâyet gönülleridir. Onlar mahşer meydanında şefaath ile vazifeli olarak görüneceklerdir.

Buna muzaf olarak Hz.Pirimiz, **“O büyük günde benim kimler için şefaath talep ettiğimi ve münazara eylediğimi görünce hayret edeceksiniz.”** buyurmuştur. Gönlnü Allah'a vermiş olan zâttır ki, Allah'ın izni ile bu vazifeyi yapar.

Âlem-i ilâhîden esfele safiline, bütün avalimde olan her **“nur”**, **“yevm”** olarak da bildirilmiştir ve **“yevmiddin”**dir.

“Lillahil Vahidil Kahhar” zuhur edince kullar nedamet getirecek ve af dileyecektir. Kullar kendi işlediklerinin suç olduğu kanaatindedirler. Ancak Allah’ımız rahmeti icabı kendi nizamı içinde vazifelerin-

de eksiklik olan kullarını bağışlamak isteyecektir. Allah, bu arzusunu da vazifeli gönülleri ile yapacaktır. İşte Allah'ın vazifeli gönüllerinin günahkâr kullar için Allah'tan bağışlama dilemesine şefaât denir.

"İyyake nabüdü ve iyyake nestain - Sadece sana ibadet eder ve sadece senden yardım dileriz."

Piriyyet makamının kemalat noktası olan Hz.Süreyya'nın '**Ruhullah**' oluşundaki hikmet-i ilâhîye şudur ki: Aynı ruh içinde olduklarının idrakinde olanlar, o ruhta selamet bulurlar. Zira o ruhta bütün ruhlar birleşecek ve selamet bulacaklar demektir.

Hz. Süreyya'nın "**Ruhullah**" oluşundaki hikmet, O'nun piriyyet makamını ikmal ile zâtî veli olarak zuhurudur. O, '**Ruhullah**' sırrını zâtîyyet noktasından izah ederek, '**Ruhullah**'ı kemâl noktasından ifade etmiş olmaktadır. O halde Ruhullah, yani Allah'ın ruhu, Deryayı Nuru Muhammed'dir. Nitekim İslâm evliyası Deryayı Nuru Muhammed'i '**Nur-u İlâhî,**' '**Ruh-u İlâhî,**' '**Ruh-u İzafi**' isimleri ile ifade ederek anlatmıştır.

Dinin kemâl bulduğu, Hz. Süreyya lisanından olarak, "**Hz. Muhammed (s.a.v)'e iman etmeyen yerden bir karış dahi yükselemez.**" buyrulmuştur. O hal-

de iman ve ilimde tam olmak için "**Lâ İlâhe İllâllah Muhammedun Resûlullah**" ikrarını yapmak mecburiyeti vardır. Böylelikle bir kul, "**Ben Allah'ın ruhundayım**" yani, "**Allah beni Deryayı Nuru Muhammed'den hâsıl etmiştir. Ben bir kulum ve Muhammed (s.a.v) deryasındayım.**" derse, ikilikten kurtulmuş ve tevhidin hakikatine varmış olur, ki gerçek bir kurtuluştur.

Allah'tan başka ruh ve mevcudat olmadığından sadece Allah'a ibadet edilir ve O'ndan yardım istenir.

"İhdinas sıratel müstakim - Bizi müstakim yola hidayet eyle."

Mehdi, hidayet kökünden gelen bir isimdir. Hidayet ancak "**Sırr-ı Mehdi**"nin açmış olduğu "**Şerh-i Vücûd**" ile kemalatını tamamlar. Sırr-ı Mehdi'nin açmış olduğu şerh-i vücûdun hikmeti ilâhîyesini idrak eden, gerçekten hidayete ermiş demektir. Eğer Mehdi sırrı bu hakikat ile anlaşılabilirse o zaman selamet bulunur. (Şerh-i vücud ile ilgili olarak **Hakikat Köşesi** kitabımızda geniş bilgi bulunmaktadır) Hidayet-i umumiye ismine ve "**Sırr-ı Mehdi**"ye işarettir ki, "**Sırat-ı Müstakim**" ancak Şerh-i Vücûd idraki ile kemal bulmuştur.

"**Mehdi**" sırrı da, Allah'ın isimlerinden ve sırların-

dandır. Mehdi, elinde kılıç ile herkesi cezalandıracak bir kişi değildir. Mehdi'nin anlattığı, verdiği mesaja dikkat etmek gerekir. Mehdinin verdiği mesajdan, "**Lâ mevcude illâ hû- O'ndan başka vücûd yoktur**" kemaliyeti alınırsa o zaman makbul olur. Allah'tan başka mevcûd yoktur.

'**İlâhî İmam**' bu idrak ile kabul edilir ve kişi kendisini Allah'tan ayrı bir varlık olarak düşünmeyerek terakki ederse hidayet kemal bulmuş olur. Bu durumda hiçbir noktada Allah'tan gaflet edilmemiş olunur.

Peygamberi Allah'tan ayrı telakki edenler, kendi varlıklarını ve bütün yaratılmışları nasıl tevhide getireceklerdir. Allah'ın hakikati ilâhîyesini "**Vahdet-i Vücûd**" diye insan kafasından ürettiği bir nazariye olarak reddederler. Bu hakikat anlaşılmaz ise nasıl hakikat bulunacaktır?

"Sıratellezine en'amte aleyhim gayril magdubi aleyhim veledallin - Nimet ve lütfuna mazhar ettiklerinin yoluna ilet. Gazaba uğrayanların ve sapkınlarınkine değil. Amin."

Burada "**nimet**" ilâhî kemalata işarettir. İnsanlarda ilâhî kemalat tam olmadıkça hâlâ eksiktirler demektir.

Allah'ımız velâyet ile insanların ilâhî kemalatını ikmal ettiği için velâyet insanı dalalete düşmüşlerin değil, kemale ermişlerin yoluna iletir.

Allah'ı anlayış ve idrak kemale erdiyse o zaman nimet verilenlerin yolunda olunur. Yani bu ilâhî kemalat tam olduğu zaman selamet bulunur ve salih kullardan olunur.

"Sıratellezine en'amte aleyhim gayril magdubi aleyhim veledallin. Amin." âyeti, velâyet-i ilâhî-yenin nimet sırrı ile ayan olduğuna ve hatmine işarettir. Bu da **velâyetin hatmi** olsa gerekir. Buna izafeten **"Sırr-ı Vedud"**da, **"vemtazül yevme"** ve **"Âdemüskün"** beyanlarının esrarı ayan olur.

Burada bu gönüllerin sırrına sahip olan her isim diğer isimlerin sırrından hissemendir. Seb'ül Mesa-ni'den görünenler bir araya gelseler birinden sadır olan kelâm-ı ilâhî diğerleri tarafından aynen tasdiktedir.

Yukarıdaki anlatım **'ayniyet-i ilâhîyeyi'**, yani **'bir vücûd'** hakikatini işaret etmektedir. O kimseler öyle bir tevhid anlayışındadırlar ki, hiç bir şeyi kendilerine hamletmezler. Çünkü her dilden konuşan Allah'tır derler. O gönüllerden de görünenin kendisi olduğu ve yine konuşanın da kendisi olduğu hakikatinin idrakindedirler. Bu, tevhidin en ileri noktasıdır.

"**Seb'ül Mesani**" *Fethül Ahfa* kitabımızın kapağında yedi ism-i ilâhî ile işaret edilmiştir. Bazı din düşünürleri bunun Fatiha olduğunu söyler ancak Fatiha'nın sırrı hakikati olan Hüve'nin yedi ismini işaret ettiğinin idrakinde değillerdir.

Seb'ül Mesani yedi ism-i ilâhîdir. Zamanın İnsanı'nda bu yedi ilâhî ismin tecellisini bulmak mümkündür. Hepsi birbirini tasdik eder. "**Seb'ül Mesani**"den görünen bir gönülle sohbet etmek hepsi ile sohbet etmek gibidir. Allah'ımız bugün sırda ne kalmış ise, hepsini açıp ispatlı bir şekilde bildirmektedir.

Seb'an Minel Mesani öyle bir hususiyettir ki, Fatiha olur, gönül noktaları olur, çok hususi bir sır olur. Sevgili Efendimiz'e verilmesindeki hususiyet o sırrın Efendimizdeki zâtîyyet sırrından görünen gönül sırları da olsa gerektir.

Seb'ül Mesani'den görünen gönül noktası kendine hiçbir şeyi atfetmez. Her şeyi Allah'a verir. Allah'ın o gönül noktasına lütfettiklerine de hamd eder.

Seb'ül Mesani sırrından hissemend olan gönüllere yakınlık kuran gönüller de bu ilâhî hakikatten feyz alacaklardır.

Nitekim İmam-ı Ali Efendimiz, Hz. Pirimiz, Hz. Süreyya, Hz. Pâk Muhammed Ali hususiyede bu hakikati açmış ve onlardan feyz alan ihvanı da bu sırdan istifade etmişlerdir.

Hz. Süreyya'nın, "**Benden sonra benim gibi bir zuhur muhaldir.**" beyanı ilâhîindeki hakikatin bir izahı da şöyledir:

"Hz.Süreyya, artık insanlar arasında hangi evliya diğerlerinden daha büyüktür şeklinde mülahazaların kalkacağını ve zuhurun sadece Allah'tan olacağını ifade buyurmuşlardır. Burada aynı ruhtan gelinmesi itibariyle bir tek varlık olduğu yani tam tevhid vurgulanmaktadır."

Fatiha sûresinin Seb'an Minel Mesâni'yi işaret ettiği hadislerde variddir. Allah'ımız her ismin kemâlat bulmasını arzu etmektedir. Halkettiği bu isimlerinin açılmasını arzu buyurduğu zaman, bunu Âdem sırr-ı vasıtası ile varlıklara ilan etmiştir. O halde Seb'an Minel Mesâni, kemâl nokta-i nazarından düşünüldüğünde Allah'ın yedi arzusunun, yedi kemâl noktası olarak zuhur edeceğini de düşünmek icap eder. Bu, Allah'ımızın Fatiha'da işaret buyurduğu arzusunun yedi gönülden intişar ederek kemâl bulacağıdır.

Hüve'nin Seb'an Minel Mesâni arzusu bu yedi isimden zuhur ederek kemâl bulmuştur. Namazda okunan Fatiha sûresi bu yedi ismin kemâl mertebelerinin zikredilmesidir. Kişiler namazda Fatiha sûresi'ni okumakla, bil-mese de bu yedi gönül noktasını zikretmiş olduklarından büyük bir rahmet-i ilâhiyeye mazhar olmaktadırlar. Bu durum Kâbe'yi ziyaretin esas itibarı ile zamanın risâlet noktası olan gönlü ziyaret etmek tatbikatının bir benzeri olduğu hakikatini aşikâr kılmaktadır. (**Kalb-i Mümin Beytullah sırrı**)

Bu yedi gönül noktasının kabulü Allah'ımızın gelmiş geçmiş bütün peygamberlerini kabul ve tasdik etmek manasına da gelir. Çünkü bu yedi gönül, Allah'ın velâyet arzusunun en yüksek açılımıdır. Fatiha sûresi velâyetin amentüsüdür. Fatihatsız namaz olmaz denilmesindeki bir mâna da budur.

Allah'ımız, "**Biz sana senâ edilmişlerden yedi-sini verdik.**" beyan-ı ilâhisinde muradı olan Seb'ül Mesani'deki yedi ismin hususiyeti ile Sevgili Efendimizi destekleyeceğini işaret buyurmuştur.

Allah'ımız, Hicr sûresi 9. âyetinde buyurduğu,

"İnna nahnü nezzelne'z zikre ve inna lehu le-hafizûn"

"Muhakkak ki "Zikri" inzal eden biziz ve muhakkak ki 'Hu'yu elbette muhafaza ederiz."

Yani o gönlü (Seb'ül Mesani noktası) biz inzal eyledik "**Hu**"nun lütfu olan bu gönlü biz muhafaza ederiz. buyrulmaktadır.

Âyetin diğer bir ifadesi olarak bu ilâhî gönüller ile lütfedilen manevî terakkilere ve bu yedi isme dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu hususiyet aynı zamanda yaşamın yedi noktasını da işaret etmektedir. Dünyada madde olarak da birçok tatbikatın yedi evreden müteşekkil olarak zuhurda olduğu muhakkaktır.

Hz.Peygamberimiz (s.a.v) İslam'ın kendisinden sonra da yine Allah'ın kendisinin lütuf ve arzu ettiği şekilde devam etmesini istemekteydi. İşte Seb'ül Mesani bu arzuyu da işaret eder. Allah'ımız Seb'ül Mesani sırrı ile Din-i İslâm'ı kıyamete kadar baki kılacağını Peygamberimize bildirmiştir. Seb'ül Mesani, kıyamete kadar görünecek, çok ileri ve hususi makamlarda olacak yedi ilâhî gönlü de işaret eder.

Yani Seb'ül Mesani sırrından feyz almış olarak, ileri gönül noktaları olan zamanın sahipleri ile şeriat-i Muhammediye muhafaza edilmiştir. Onlar Allah dinini her zamana hitap edecek şekilde yorumlamışlardır. Allah,

her zaman için ilâhî arzularını o gönüllerde açmış ve âlemlere yine o gönüllerden feyz vermiştir. Peygamberimizin Müceddid (dini yorumlayan) kelimesi ile ifade ettiği o gönüllerdir.

Seb'ül Mesani sırrından görünen hangi gönül olursa olsun, Allah'ımızdaki bu yedi hususi ismin neşesini ve zevkini ihtiva etmesi bakımından her isimde, diğer yedi ismin hususiyetini görmek ve bulmak mümkündür.

Seb'ül Mesani olarak görünen bazı gönüllerde Allah'ın isim ve sıfatlardan münezzehe olan hâli için “**Şey**” kelimesi ile işaret buyrulmuşken, Seb'ül Mesani sırrının hususi noktası olarak zuhur eden Hatmül Velâyet sırrı onu “**Hüve**” zamiri ile işaret etmişlerdir.

Her şeyi Allah'a veren, için ‘şey’ kalmaz; ‘**Hüve**’ kalır. O gönül Hüve'yi zikreder.

“**Şey**,” Sevgili Efendimizin Miraç'ta, “**Sidretü'l Münteha'dan sonrasını açmaya mezun değilim.**” buyurduğu zât âlemdir ki, bu âlem “**Şey**” ile ifade olunmuştur. Bütün bu feyzin hem tamamı ve hem de merkezi olması hasebiyle “**Sahib-i Âmâ**” ve “**Ma Fevkal Fevk**”tir ki, aynı zamanda “**Sahibu'l Aynu'l Sebbi Mesani**”dir.

Hatmül Velâyet'te yedi ismin kemalatı da vardır, çünkü o isimler Allah'ın Hatmül Velâyet sırrı ile tamma ermişlerdir. Bu isimler birbirinden ayrılamaz.

Bir gönülde zuhur eden beyanda, “**O bizim misyonumuzdur.**” buyrulmuştur. Bu anlatım karşısında o makamda ilerilik-gerilik diye bir değerlendirme mümkün değildir. Çünkü, her şey hatme ermiş durumdadır. İlerilik-gerilik durumu ilk adım olan sıfatî mertebelerde konuşulacak bir mevzudur. Rabbimizin Seb'ül Mesani'nin ‘**senâ edilenlerden**’ olduğunu buyurması, o gönüllere çok dikkat edilmesini gerektirmektedir.

Seb'ül Mesani hususiyetinin kabul ve ikrar edilmesi Hatmül Velâyet noktasının -*Velâyetin*- kabul edilmesi mânasına gelir. Çünkü Hatmül Velâyet kabul edildiği zaman, Hatmül Velâyet sırrından görünmüş olan bütün gönüller, yani peygamberler ve veliler kabul ve tasdik edilmiş olur. Seb'ül Mesani hususiyeti taşıyan ilâhî gönüller Hüve'den görünmüştür.

Seb'ül Mesani'deki yedi isim, Allah'ımızın manevîyat üzerindeki arzusunun kemalat noktalarını da göstermektedir. Seb'ül Mesani zuhur eden gönüller Allah dinindeki terakkiyi de işaret etmektedir. Bu, aynı zamanda Kur'an-ı Kerîm'in ve maneviyatın nasıl anlaşılması gerektiğini açıklar.

Hüve'nin sonsuz arzu ve zevk tatbikatlarının bir ifadesi olan programındaki gelişmeleri işaret eden Seb'an Minel Mesani'deki gönül noktaları, bizzat Hüve'nin ilâhî tatbikatının dönüm noktalarıdır. Bu ilâhî gönüller altı cihetten tenzih edilen ve kendisinden başkası olmayan Hüve'nin kendinden teşkilatlandığı varlıkların idrak edilmesinde tatbikat yaparlar.

Sevgili Efendimizin getirmiş olduğu şariat-ı ilâhiye Seb'ül Mesani ile nâsa tekrar tekrar anlatılmaktadır. Böylece Seb'ül Mesani olarak görünen bu ilâhî gönül noktalarının o zamanın şahidi olması hasebiyle kendilerine inen ilâhî beyan ve lütufların insanların gönüllerine dağılması tatbikatı ayan ve aşikâr olur. "**Tekellümü lisanil kıdem**" hususiyeti taşıyan bu hususi noktaların kıdem lisanından lütfettiği kelimeler, âlemlerde tatbikat görür. Son zamanlarda kelime-i tevhidin "**Lâ ilâhe illallah Hüve Muhammedün Resûlullah**" olarak yazılması, bu ilâhî arzunun bir tatbikatıdır.

Din düşünürleri bu konuyu idrak edemediklerinden dolayı, dini insanlara Allah'ın arzu ettiği bir şekilde değil de, kendilerine göre anlatmaktadırlar. Dikkat edilmesi gereken nokta, Allah'ımızın arzuyu ilâhisinin ayan olduğu ilâhî gönül noktalarıdır.

Âl-i İmran sûresi 81. âyetinde,

“Ve iz ahazallahü miysakannebiyyiye lema ateytüküm min kitabın ve hikmetin...”

“Hani Allah peygamberlerden ahid almıştı; Andolsun size kitap ve hikmet verdim ...”
buyrulmaktadır.

Bu âyette ifade edildiği üzere Allah'ımız her peygamberine kitap verdiğini belirtmektedir. Din düşünürleri ise bazı peygamberlere verilen kitaplardan bahsetmektedir. Hâlbuki **'Kitap'** peygamberin kendisidir. Her peygamber Allah'ın bir kitabıdır. İlâhî kitabı yazılmış sayfalar olarak kısıtlamamak gerekir. Allah'ın her peygamberinin isminin programı O'nun vücûd kitabıdır. Nitekim Hz. Muhammed (s.a.v) in vücûd kitabı **'Kur'an-ı Kerîm'**dir.

Hz. Muhammed (s.a.v) Efendimiz **"ikra kitabek"** sırr-ı hususiyeti icabı okunacak kitab, vücûd kitabı olduğuna göre, Seb'ül Mesani'yi Allah'ın hususi lütfunu indirmediği ilâhî gönül noktaları olarak değerlendirmek icap eder. Nitekim Kur'an'da Sevgili Efendimiz ve diğer peygamberler için **"Allah'ın âyetleri"** ifadesi de kullanılmaktadır. O halde Seb'ül Mesani olarak değerlendirilen noktaların da **'İnsan'** olduğu aşikâr olmaktadır.

Nitekim Casiye sûresi 28. âyetinde,

“...Küllü ümmetin tûd'a ila kitabiha...”

“...Her ümmet kendi kitabına çağrılır...”

buyrulmaktadır.

İsrâ sûresi 71. âyetinde ise,

“Yevme ned'u külle ünasin biimamihim...”

“Her insan topluluğunu imamları ile davet edeceğimiz gün...” buyrulmaktadır.

Peygamberimiz birçok hadis-i şeriflerinde kendisinden sonra zuhur edecek olan velâyet noktalarından övgü ile bahsettiğine göre, Efendimizin Seb'an Minel Mesani gönüllerinden haberdar olduğu aşikârdır.

Seb'ül Mesani, Allah'ımızın Peygamber Efendimize lütfetmiş olduğu İslâm'daki sırrı ilâhîyi işaret eder. Seb'ül Mesani, Allah'ı çok ileri bir noktada kabul eden hususi gönüllere inen bir ilhamdır ki, o gönüllerdeki çok ileri ilim ve idraki tasdik eder.

Kur'an-ı Kerîm nazil olduğu zaman Kur'an-ı Kerîm'deki sûre ve âyetlerde rakam kullanılmamıştır. Muhakkak ki burada bir hususiyet vardır. Eğer Kur'an-ı Kerîm âyetleri rakamlarla belirlenseydi bir kısıtlama ve tah-

dit meydana gelecekti. Bu husus Kur'an-ı Kerîm âyetlerinin tahdit edilemeyeceğini, Kur'an-ı Kerîm'in namütenahi mânâlarının olduğunu işaret eder. Bugün Kur'an âyetlerinde rakam kullanılması okunma ve ezberleme hususunda halka kolaylık olması içindir. Zaten Kur'an'ı okurken ve ezberlerken rakamlar dikkate alınmamaktadır.

Sevgili Efendimiz buyurdular ki; "**Allah her yüz sene başında bu dini tecdid etmek (tekrarlamak) için bir müceddidi gönderir (insanlar içinden çıkarır)**" (*Ebu Davud, Beyhaki, Hakim, Taberani, ibni Adiy ve Hatibi*)

Peygamber Efendimizden bu güne kadar sayısız evliya gelmiştir. Ancak Allah'ın İslam'ı o gönüller ile yorumladığı veliler ise belirlenmiştir. İşte Seb'ül Mesani bu sırrı da işaret eder. Mesela, İslam'ın fetihlerle genişlediği zamanlarda İslâm inancının doğru bir şekilde anlaşılması için **Hz. Muhyiddin-i Abdülkadir Geylâni Sultanımız** gönderilmiş ve Allah, din ve mânevîyatı onunla ihya etmiş ve dinin, Hz. Muhammed (s.a.v) ile bildirilen hakikat yolunun önderi olmuştur. Nitekim Hz.Pirimiz zamanında dergâhlar açılarak, İslamiyet doğru bir şekilde yayılmıştır.

Diğer zaman dilimlerinde de Allah'ın irsal eylemiş olduğu Seb'ül Mesani gönülleri ilâhî vazifelerini yerine getirmişlerdir.

Peygamber Efendimizden sonra artık Peygamber gelmeyeceği için Allah'ımız, ilâhî tatbikatını velâyet gönülleri ile yapmaktadır. Allah arzusunu o gönle indirir sonra bu ilhamı yeryüzünde ve hatta âlemlerde tatbikata koyar.

Burada ince bir nokta vardır ki doğru bir şekilde anlaşılması icap eder. Allah'ın o gönle indirdiği ilham ile yeryüzünde tatbikat yapması, zâtîyyet noktasındaki icraatını işaret etmektedir. Allah'ın indirdiği ilham da, tatbikatı da, o gönül de hepsi Allah'a aittir ve burada tevhidi bozacak en ufak bir nokta dahi yoktur.

Her insan diğer insanların da kendi fikrinde olmasını ister. Ancak asıl olan Allah'ın arzusudur. Çünkü insan gelip geçicidir, Allah ise bakidir Geçerli olan Allah'ın verdiği ilhamdır. Allah hangi gönülde tatbikat yapmışsa Allah'ın o insandan lütfettiği ilim ve bilgi geçerlidir. Çünkü o, Allah'ın arzusudur.

Allah'ımız, Kur'an-ı Kerîm'i ben ve meleklerim koruyoruz buyurduktan sonra bir kısım insanların kendisini müceddid ilan etmesi doğru değildir. İslam'ın nasıl taazzu bulacağını ancak Allah takdir ve tayin eder.

Dinin daha ileri zamanlarda nasıl anlaşılması lazım geldiğine ancak Allah karar verir. Çünkü hiç kimse is-

tikbali bilemez. Müceddid makamındaki gönlün Allah ile daim beraberliği olmalıdır. Peygamber Efendimiz, "**Ben-den sonra muhaddesûn olanlar ile ünsiyet ediniz.**" buyurmaktadır. Müceddid olanın muhaddesûndan olması icap eder. Bir kişi dinî ve manevî olabilir. Ancak hüküm sadece Allah'a aittir. Hangi gönül ile arzu ediyorsa onunla bildirir. Pek çok veli, sıfatî makamlardan görünmüşlerdir. Sıfatîyet içinde çok ileri terakki edilmiş olabilir. Müceddid gönüller zatîyet olan hatta daha ileri, zâtü'z zât noktasında olanlardandır. Müceddid "**Seb'ül Mesani**"nin görünme tatbikatlarından.

Bunlar ancak Allah'ın takdirindedir. Bunları Allah açar ve anlatır. Ehl-i zahirin "**müceddid**" noktasında bir müdahalesi olamaz. Müfessirler dini o zamana göre tefsir edebilir, müçtehidler kendi zamanlarına hitap edecek şekilde fetva verebilir, ancak dinin çok ileri hususiyetleri de vardır.

Müceddid tatbikatının manası nedir? Allah'ın Peygamberimizden va'z ettiği Allah dinini o zaman diliminde Allah'ın arzu ettiği neşeyi ifade etmesidir. Müceddid tatbikatı nübüvvetten hissemend olan velâyet tatbikatıdır.

Bugün "**Lâ ilâhe illâllah Hüve Muhammedün Resûlullah**" zuhur etmektedir. Çünkü bugün "**Hüve**" sırrı açılmaktadır. Velâyetin Hüve'den göründü-

ğü hakikati ayan olmaktadır. Zahirde de bu tatbikatı müşahede etmekteyiz. Bugün bütün Kelime-i Tevhid levhalarında, "**Hüve**" yazmaktadır. Halbuki geçmişte çoğunlukla böyle tatbik edilmiyordu.

Günümüzde devletler "**din birliği**" yapma arzusunda dırlar. Bu zamanın sahibindeki, Allah dininde birleşmek arzusunun yansımasından kaynaklanmaktadır. Onun için bu zamanın sahibinde ilham olunan bu arzu tüm dünya devletlerinde onların makam ve derecelerine göre yansımaktadır. Müceddid, "**Allah bir Resûl yollamadan azap etmez**" sırrından görünmektedir.

Hz.Abdülkadir Geylânî zamanına gelindiğinde sınırları genişleyen İslâm âleminde mezheplerin çekişmeleri, eski Yunan felsefesinin İslâm'a dahil edinmek istenmesi gibi birçok karışıklıklar vardı.

Hz.Pirimiz bu fikirlerin hepsinin üzerinde Sevgili Peygamberimizin nizamını ortaya koymuştur. Ancak bu tatbikatı yaparken tarafgirlik göstermeden ehlikiblenin tamamını kucaklamıştır. Peygamberimiz zamındaki vasıfları kendinde mecz etmiştir. Onun için velâyete şüphe ile bakan din düşünürleri bile Hz.Pirimize itiraz edememişlerdir.

Hz.Pirimiz hakkında Sevgili Peygamberimizden

nakledilen Őu hadis çok 6nemlidir: "Cuma s6resi nazil olduğu zaman Res6lullah'ın yanında idik. Res6lullah bu s6reyi okudu ve; **"Bu Peygamber, hen6z kendilerine katılmamıŐ bulunan diğer insanlara da g6nderilmiŐtir. O ger6ekten Az6zdir, Hak6mdir"** (Cuma, 62/3) 6yetine varınca Ashabtan, **"Ya Res6lallah! Bize ulaŐmamıŐ olan bu kişiler kimlerdir?"** diye sordular. Selman-ı Farisi de aramızda idi. Res6lullah, elini Selman'ın 6zerine koydu ve Ő6yle buyurdu: **"Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, iman S6reyya (6lker) yıldızında bile olsaydı bunlardan (Selman'ın kavminden) birtakım kişiler onu mutlaka elde ederlerdi."** (Tirmizi, Menakıb)

Hz.Pirimiz BaĐdat'a geldiklerinde, kendisindeki kabiliyeti farkedenden zamanın 6limleri Hz.Pirimiz i6in, **"Kimdir bu Farisi gen6?"** demişlerdir. Hz.Pirimizin her hali ile Sevgili Efendimizin m6jdesi olduğuna bug6n O'nun ismi ile kalplerinde selamını alan vel6yet g6n6lleri Őahitlerdir.

VELÂYETİN SEB'ÜL MESÂNÎ HAKKINDAKİ VARİDATLARI

Bismillahirrahmanirrahim

Peygamber Efendimizle din tamam olmuş ve ke-male ermiştir. Sevgili Efendimizden sonra görünen Seb'ül Mesani gönülleri de Allah dinini en yüce şekilde yorumlamışlardır. Peygamber Efendimiz bu noktayı işaretlen, "**Evliyam, Beni İsrail Peygamberleri mesabesinde-dir**" buyurmuştur. Çünkü Seb'ül Mesani büyük bir idrak ve anlayıştır.

Din tamam olduğuna göre, bundan sonra Allah bu gönüller için nasıl bir tatbikat yapacaktır? Din tamam oldu, yani din arzusu tamam oldu. Dünyadaki velâyet arzusu da tamam olunca, Allah yeni bir sayfa açacaktır ama bunun ne şekilde olacağını bilemiyoruz.

Seb'ül Mesani'ye çok ileri bir hususiyet verilmiştir. Dinden murat, Allah'ı tanımak ve O'nun arzuları paralelinde yaşamaktır. Allah'ın dinini tam olarak idrak etmiş olan gönüller için ilâhî âlemlerdeki tatbikatın ne şekilde olacağını bilemiyoruz. Bu ilham, Hüve'yi tam idrak edip tasdik eden gönüller için de variddir.

Seb'ül Mesani Allah'ın hususi yakınlığıdır. Bu neşe velâyette vardır. Birçok velide Seb'ül Mesani ile ilgili beyanlar vardır.

Ancak bu kısım açılmamış, anlatılmamıştır. Sebül Mesani aynı zamanda Allah'ımızın hususiyede tuttuğu gönülleri de ihtiva etmektedir. Onlar, Hz. Süreyya'nın, "**Altıyı yediye geçmez**" buyurduğu gönüllerdir.

Altı yediye geçmez sırrı nedir?... Allah'ın çok hususiyede (Müstesna) isimleri vardır. Hz. Süreyya, Muhammed Ali Bey'e bir anlatımında, Allah ile kulun hususiyeti hakkında izahat verirken; "**Nihayete birşey kalmadı, benden sonra benim gibi bir zuhur muhaldir. Benim gibi zuhuratlar, Hz.Muhammed, (s.a.v) Hz.Ali, Hz.Abdülkadir Geylâni, Hz.Süreyya ve birkaç kişi daha, onlar da altı yediye geçmez.**" buyurmuşlardır.

Bu gönüller Mesani (yani müstesna) olan gönüllerdir. Mesani, istisna kökünden de geldiğine göre, o gönüller istisna olanlar yani '**müstesna**' gönüllerdir. Biz de Hz. Süreyya'nın bu güzel anlatımını ve uyarısını muhabbetli gönüllere intikal etmek için bu çalışmayı yaptık.

Bir hadis-i şerifte buyruldu ki; "**Elhamdülillah, Ümmü'l Kur'an'dır. Ümmü'l kitaptır ve Seb'ül Mesani'dir.** (Tirmizî)

Görüldüğü gibi Seb'ül Mesani Kur'an ile beraber zikredilmiştir. Kur'an, Sevgili Peygamberimizin vücûd kitabı olduğuna göre Seb'ül Mesani de Sevgili Peygamberimizin kendisi olmaktadır.

“Âdem'de değil mi Seb'ül Mesani? Âdem'de değil mi Âyet-el Kürsî?”

Hacı Bektaş-ı Veli bu beyanında Allah'ın ileri hususiyetlerinin Âdem'de yani, insanda olduğunu işaret etmektedir. Bu sırrı kabul ve tasdik eden müminler de bu feyizlerden hissemedir. Bütün âlemlerde herşey Âdem ile başlamıştır. Tabiidir ki, “**İnsan**” bütün âlemler ve varlıklar içinde seçildiğine göre Seb'ül Mesani “**İnsan**” dır. Yaşam dünyadadır o halde misallerde dünya ve insan ile anlatılacaktır

Nitekim Bektaşilerce ‘Pir-i Sani- İkinci Pir’ olarak tanınan **Balım Sultan** bir nefesinde, “**İstivayı gözler gözüm, Seb'ül Mesani'dir yüzüm**” buyurmaktadır.

Aziz Mahmud Hüdaî Hazretleri bir varidatlarında “**Sırr-ı Seb'an Mesani sensin yâ Resûlullah**” buyurmuşlardır.

Allah'ın hususi tatbikatını yaptığı gönül Hz. Muhammed (s.a.v) dir.

"**Menakıb el-Arifîn**" de şöyle anlatılır: "Bir gün Sultan Veled buyurdu ki: Dostlardan biri babama şikâyetle bulundu ve âlimler Mesnevi'ye neden Kur'an diyorlar diye benimle bahse girişti; ben de Kur'an'ın tefsiridir dedim, deyince babam bir lâhza susup sonra "**A sersem dedi, niçin olmasın? Peygamberlerle velîlerin harfi zarflarda Allah sırlarının nurlarından başka bir şey yoktur ki. Allah sözü, onların, temiz gönüllerinden biter, ırmağa benzeyen dillerinden akar. İster Süryanî dilince olsun, ister Seb'an Mesani dilince.. (çok ileri gönüllerin lisanıdır) İster İbrani dilince olsun.. İster Arapça!**"

Hz. Mevlâna'nın "**Seb'ül Mesani Lisani**" buyurarak işaret ettiği hususiyet; Seb'ül Mesani'den görünen gönüllerin lisanını herkesin idrak edemeyeceğini işaret etmektedir. Bugün bu sözlerin zuhur etmesinin sebebi '**İnkılab-ı Kebîr**' ile ilgilidir. Seb'ül Mesani'nin diğer âlemlerde de tatbikatının zamanı geldiği için bu ilhamlar zuhur etmiştir. Seb'ül Mesani'nin sadece Fatıha sûresini ifade etmediğini diğer veliler de işaret etmişlerdir. Ancak bu ifadeler sadece velâyet makamındaki gönüllerde zuhur etmiştir.

Sebül Mesani hususiyetlerinden bugüne kadar bahsedilmemiş olması, bu hususiyetin ancak Seb'ül Mesani lisanına vakıf olan bir gönülden beyan edilmesi ge-

reğinden kaynaklanmaktadır. İslâm tarihi boyunca açıklanmamış olan Seb'ül Mesani hususiyetine sadece birkaç veli işaretten değinmişlerdir. Onlar bu hususiyetten haberdar oldukları halde ilâhi terbiye gereği Seb'ül Mesani sırrının açıklanmasını vazifeli olan gönül noktasına bırakmışlardır.

S O N S Ö Z

Bismillahirrahmanirrahim

Seb'ül Mesani'ye Fatıha sûresi âyetleri nispet edilerek '**yedi**' denilmiştir. Ancak Allah'ımızın hususiyetlerini rakamla ifade etmek mümkün olmasa gerekir. Hz. Süreyya, "**Altı-yediyi geçmez**" buyurmuşsa da bu mutlaka altı ya da yedidir diyerek Allah'ın arzusunun indirgemek manası taşımaz. Bu, Allah'ın namütenahi mânâlarından bir mânâdır demek daha doğru olur.

Rabbimizin Seb'ül Mesani'de zuhur eden isimleri şüphesiz ki namütenahidir. Bu isimler her zamana ve her zamanın zuhur eden insanına göre değerlendirileceğinden tahdit edilemez. Sadece bir mâna verilerek budur da denilemez. Bir isim Allah'a isnad ediliyor ise o isim namütenahidir. Onu yalnızca bir şekilde kısıtlamak mümkün değildir. Manevî yolu rakamlara bağlı şekilde düşünmemek icap eder. Maneviyat rakamlara değil, rakamlar maneviyata tabidir. Hz. Süreyya'nın altı-yediyi geçmez buyurduğu hususiyet bir işarettir.

Allah'ımız birçok peygamber irsal eylemiş olduğu halde Kur'an-ı Kerîm'de bunların hepsi değil yaklaşık yirmi sekizinin ismi zikredilmiştir. Bunun dışında da birçok

peygamber geldiği variddir. Demek ki bu yirmi sekiz peygamber Allah'ımız tarafından dönüm noktaları olarak değerlendirilmektedir.

Hz. Süreyya altı-yedi buyurmakla Allah'ımızın velâyette dönüm noktası olan ilâhî gönül noktalarını ve Allah'ımızın o gönüllerdeki hususi tatbikatını işaret etmiştir. Nitekim '**mesnâ**' kelimesinin büklüm, kıvrım, mânâlarına gelmesi de bu noktayı işaret etmektedir.

Allah'ımız birçok peygamber irsal eylemiş ancak bunlardan sadece bir kısmını Kur'an'da zikretmiştir. Velâyette de nice nice gönüller zuhur etmiştir. Ancak Seb'ül Mesani olarak zuhur eden yedi gönül noktası ile Allah'ımızın Musavvir'inde arzu ettiği tasavvurundan çok hususi tatbikatlar lütfedeceği aşikârdır.

Bu yedi isim de bir tahdit anlamına gelmemelidir. Allah bu yedi isimle devirler açar. Yedi isim, Allah'ın yedi meşrebini temsil ile Allah'ın yeni arzularını ifade eder. Kıyamete kadar zuhur edecek manevi gönüllerde "**Seb'ül Mesani**" ilhamının zuhur etmesi o gönlün bu sırlardan hissemend olduğuna işaret eder.

Peygamber Efendimizden sonra gelişen ve değişen dünya nizamında, İslam'ı temsil edecek ve zamana hitap edecek şekilde yorumlayacak olan gönüllerin olması la-

zımdı. Seb'ül Mesani bu vazifeleri de icra eden gönüllerdir.

Bu kitapta bahsi geçen ve üzerinde hassasiyetle durulan yedi isim Allah'ın rahmeti icabı görüldüğü gönül noktaları olmakla beraber, bu yedi ismi esas alarak maneviyatı ifade etmeye çalıştık. Nihayete gelindiği bu zamanda bugüne kadar maneviyattaki tatbikatın cereyan şekillerini açmaya çalıştık. Kaldı ki, bu isimlerden başka isimler de zuhur etmiştir. Ancak şurası muhakkaktır ki, Allah'ın tatbikatları da namütenahidir. Biz Seb'ül Mesani sırrını bu yedi ismi esas alarak ifade etmeye çalıştık. Bu da Allah'ın namütenahi velâyet tatbikatı olduğunun bir ifadesidir.

Bu kitapta açıklananlar velâyet hususiyetine göre ifade edilmiştir. Seb'ül Mesani'nin daha evvel açıklanmayan hususları bu makamın çok hususi olduğunu göstermektedir. Allah'ımız ne zaman bildirirse bu hususlar ancak o zaman idrak edilebilir.

Allah'ımızın Seb'ül Mesani tatbikatındaki bütün gönül noktaları için dua ve niyaz ederiz. Onların çalışma ve gayretlerini de takdir ederek o gönüllerden de nice gönüllerin feyz aldığını kabul ve tasdik ederiz.

ELL HACC HÜSEYİN VEDAD

L Ü G A T Ç E

Abdiyet: Kulluk.

Âlem-i gayb: Bilinmezlik âlemi.

Ayan: Aşikâr. Belli.

Dalalet: Hak ve hakikatten, İslâmiyet yolundan sapmak.

Dehr: Zaman. Devir.

Düstûr: Kanun, nizam.

El vesîle: Allah'a götüren velâyet sırrı.

Elzem: Gerekli.

Eşref-i mahlûk: En şerefli varlık. İnsan.

Feyziyab: Feyiz bulan.

Hamil-i Kur'an: Kuranı taşıyan.

Hatem: Mühür. Son.

Hazerat: Hazretler.

İcbar: Zorlama.

İhvân: Manevi kardeşler.

İkra kitabek: "Vücut kitabını oku!" emri.

İnnehû alîmün bizatissudûr: Gönüllerde dolaşan ilâhî arzu.

İntişar: Yayılmak.

İsnad: Nisbet etmek.

İsra: Miraç gecesinde Hz.Muhammed'in (s.a.v) Mekke'den Kudüs'deki Mescid-i Aksa'ya intikali.

İstiva etmek: Kaplamak.

İştîyak: Arzu.

İzhar: Gösterme. Meydana çıkarma.

Kadim: Başlangıcı olmayan. Ezeli.

Kur'an-ı Natık: Konuşan Kur'an.

Levh: İlâhî yazı.

Ma Fevkal Fevk: Her an yeni bir terakkinin lütfedildiği zâtî tecelli.

Mabudiyet: Uluhiyet. Mabud oluş.

Mahdut: Sınırlı.

Mahviyet: Varlık arzusundan geçmek, Allah'ın varlığında fena bulmak.

Makam-ı pir: Piriyet makamı.

Mazhar: Nail olma.

Mefhar-i Mevcûdât: Varlıkların, kendisi ile iftihar ettiği zat mânâsına Hz. Muhammed'e (s.a.v.) ait bir tâbirdir.

Menasık: İbâdet usûlleri.

Mesabe: Derece.

Meşreb: Huy. Yaradılış. Karakter.

Mezkûr: Zikredilen.

Muhaddes: Allah'tan ilham alan.

Muhal: İmkânsız.

Muzaf: Ait.

Mücahede: Cihad.

Müceddid: Dini tekrarlayan ve yorumlayan.

Mücmel: Sözü az, mânası çok olan.

Mücrim: Suçlu.

Müçtehid: İçtihad eden kişi. Kur'an ve sünnete bakarak dini kurallar koyan kişi.

Müfessir: Tefsir âlimi.

Münazara: Karşılıklı konuşmak.

Münezzeh: Tenzih makamı. Tenezzül etmek.

Müstesna: İstisna edilen.

Müşahede: Şahid olmak. Seyretmek.

Müştak: Arzu eden. Çok istekli.

Mütalaa: Bir işi tetkik etmek.

Müteşekkil: Meydana gelmiş olan. Şekil almış.

Namütenahi: Sonsuz.

Nazire: Nispet. Ölçü almak.

Nedamet: Pişmanlık.

Nutfe: Meni.

Refîk: Dost. Arkadaş

Refîk-i Âlâ: En yüce arkadaş, Allah.

Sabikûn: Maneviyatta öne geçenler.

Sadır: Sine. Kalb.

Sahib-i Âmâ: Allah'ın bilinmezlik âlemine varan zâtî velî.

Sahibür Rahman: Zamanın rahmeten lil alemin noktası olan, zamanın sahibi olan gönül. Zâtî evliyada zuhur eden ilâhî bir makam.

Şerh-i Vücûd: Varlık teşkilatının açıklanması.

Taazzu: Manevî yükselmek.

Tahdit: Sınırlandırmak.

Tasadduk: Sadaka vermek.

Tebeyyün: Allah'ın arzusunun velâyet gönüllerinde zuhur ederek tatbikata girmesi.

Tekfir: Kâfir demek.

Tesviye: Düzeltmek. Yapmak.

Ümmül Kitap: Ana kitap.

Ünsiyet: Yakınlık.

Vabeste: Bağlı.

Yevm: Gün.